VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ SÁU

30.10.2026 (21.9 Bính Ngọ)

Số 130 (4421)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận nền tảng, những vấn đề mới, cấp bách của đất nước và thời đại

[3]

XÂY DỰNG THƯƠNG HIỆU QUỐC GIA CHO CÁC NGÀNH CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA:

Đâu là tiêu chí quan trọng bậc nhất?

[8]

Xây dựng thương hiệu quốc gia cho các ngành công nghiệp văn hóa đòi hỏi phải có sự tham gia của nhiều ngành, lĩnh vực — Ảnh: THANH HÀ

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Trọng dụng nhân tài, thước đo văn hóa lãnh đạo

● **TS PHAN THANH HẢI**

Trong cuộc cạnh tranh phát triển, sức mạnh một quốc gia được đo bằng khả năng đánh thức trí tuệ, quy tụ tài năng và chuyển hóa khát vọng cống hiến thành những giá trị phục vụ nhân dân. Bởi vậy, Kết luận số 105-KL/TW ngày 15.10.2026 của BCH Trung ương Đảng về thu hút và trọng dụng nhân tài trong các ngành, lĩnh vực mũi nhọn đặt ra yêu cầu đổi mới tư duy, thể chế và văn hóa dùng người, với trọng dụng là khâu then chốt.

(Xem tiếp trang 2)

ĐỀ XUẤT TRẺ DƯỚI 18 TUỔI ĐĂNG KÝ HIẾN TẠNG:

Ranh giới giữa nhân văn và bảo vệ trẻ em

[4]

Từ đường băng thứ hai đến cơ hội phát triển du lịch Gia Lai

[6]

CÔNG NGHỆ BƯỚC LÊN SÂN KHẤU:

Phép thử bản lĩnh nghệ thuật

[10]

Đưa di sản đến gần hơn với cộng đồng

Chào mừng Ngày Văn hóa Việt Nam (24.11) năm 2026, Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế sẽ tổ chức nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật và trải nghiệm di sản, kết hợp ứng dụng công nghệ số nhằm đưa di sản đến gần hơn với cộng đồng, đặc biệt là thế hệ trẻ. Tại khu di sản Huế, từ ngày 20.11 đến 23.11, đơn vị sẽ tổ chức các hoạt động trò chơi cung đình và dân gian tại khu vực Đại Nội Huế, mang đến những trải nghiệm cho người dân và du khách. Ngoài ra, từ ngày 5 đến 15.11, sẽ tổ chức trại sáng tác điêu khắc quốc tế tại không gian công viên dọc bờ Bắc sông Hương (đoạn từ di tích Nghinh Lương Đình đến cầu Dã Viên).

Trong ngày 23 .11, Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế sẽ mở cửa đón khách nội địa tham quan miễn phí các điểm di tích Huế, đồng thời tổ chức chuỗi các hoạt động văn hóa nghệ thuật nhân kỉ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam và chào mừng Ngày Văn hóa Việt Nam năm 2026. Trong đó, Ban Tổ chức Festival Huế sẽ tổ chức trưng bày thác phẩm, công bố, trao giải cuộc thi nhiếp ảnh "Huế - Kinh đô xưa, trải nghiệm mới" tại Trung tâm Văn hóa - Điện ảnh; tổ chức triển lãm giới thiệu tác phẩm thơ vua Thiệu Trị qua công nghệ số tại Bảo tàng Cổ vật Cung đình Huế; bế mạc trại sáng tác "Mỹ thuật và di sản" và triển lãm tranh phong cảnh Huế… Đặc biệt, TP Huế sẽ có chương trình nghệ thuật tôn vinh di sản văn hóa Huế vào tối 23.11; và diễu hành xe đạp chào mừng Ngày Văn hóa Việt Nam vào sáng 24.11 qua các tuyến đường ở trung tâm thành phố và khu vực Kinh thành Huế.

Theo kế hoạch của UBND TP Huế, địa phương sẽ tổ chức chuỗi hoạt động hưởng ứng "Ngày Văn hóa Việt Nam" từ ngày 18.11 đến ngày 24.11. Cụ thể, ngày 18.11 gắn với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc tại khu dân cư; từ ngày 19.11 đến ngày 22.11 tổ chức các hoạt động văn hóa, giáo dục truyền thống, văn hóa đọc, triển lãm, trình diễn, thể thao và du lịch. Ngày 23.11 tập trung hưởng ứng Ngày Di sản văn hóa Việt Nam; ngày 24.11 tổ chức các hoạt động điểm nhấn cấp thành phố và đồng loạt tại các xã, phường. Các bảo tàng, thư viện, di tích, trường học và thiết chế văn hóa có thể tổ chức hoạt động trước hoặc sau thời gian này, nhưng phải bảo đảm cao điểm trong Ngày Văn hóa Việt Nam tại TP Huế. **THÙY AN**

Trọng dụng...

(Tiếp theo trang 1)

Nhìn thẳng vào thực tiễn, Trung ương ghi nhận những kết quả trong hoàn thiện chính sách, phát triển đội ngũ trí thức, chuyên gia, nhà khoa học, đồng thời chỉ rõ nhận thức chưa thống nhất, quản lý còn nặng thủ tục, cơ chế phân tán, thiếu liên thông. Đáng suy ngẫm là chính sách thời gian qua chủ yếu tập trung vào thu hút, tuyển dụng và đãi ngộ ban đầu, trong khi bố trí, sử dụng và trọng dụng chưa tương xứng; nghĩa là có những nguồn lực trí tuệ đã được tìm thấy nhưng chưa được phát huy. Đằng sau hạn chế ấy là câu chuyện về chất lượng quản trị: Người giỏi khó tạo đột phá nếu phải làm việc dưới tầm, bị ràng buộc bởi thủ tục hoặc thiếu thẩm quyền, nguồn lực để thực hiện ý tưởng. Khi tài năng không có cơ hội chuyển thành sản phẩm, thiệt thòi thuộc về cả tổ chức và xã hội; mất mát lớn hơn khoản đầu tư đào tạo còn là sự suy giảm niềm tin rằng năng lực và cống hiến sẽ được nhìn nhận công bằng, được nâng đỡ bằng trách nhiệm.

Nhận định nguyên nhân chủ yếu nằm ở nhận thức, trách nhiệm của một số cấp ủy, tổ chức đảng và người đứng đầu mang ý nghĩa sâu sắc, bởi cơ chế dù tiến bộ đến đâu vẫn cần những con người đủ công tâm để thực hiện. Một người lãnh đạo coi sự trưởng thành của cộng sự là thành công của tổ chức sẽ biết tìm người vượt mình về chuyên môn, biết lắng nghe điều khác biệt và tạo cơ hội cho tài năng được kiểm chứng trong những nhiệm vụ khó. Tinh thần ấy có cội nguồn trong tư tưởng Hồ Chí Minh, khi ngay giữa những thử thách của chính quyền cách mạng non trẻ, Người đã đặt việc tìm kiếm người tài đức trong yêu cầu kiến thiết quốc gia.

Trong bài "Tìm người tài đức", đăng Báo Cứu quốc ngày 20.11.1946, Người khẳng định: "Kiến thiết cần phải có nhân tài", đồng thời thẳng thắn nhận khuyết điểm vì Chính phủ chưa nghe, chưa thấy đầy đủ, khiến những người tài đức chưa có điều kiện xuất thân; đó là thái độ cầu hiền gắn với trách nhiệm. Sự khiêm nhường của người đứng đầu mở ra một chuẩn mực lớn: Muốn quy tụ hiền tài, trước hết phải nhận ra giới hạn, chủ động tìm đến những năng lực đang hiện diện. Từ việc trân trọng, mời cụ Huỳnh Thúc Kháng tham gia Chính phủ có thể thấy tấm lòng rộng mở và cách dùng người lấy lợi ích dân tộc làm điểm quy tụ, để khác biệt không ngăn cản sự đồng tâm phụng sự đất nước, để niềm tin trở thành nguồn sức mạnh chung.

Kế thừa tinh thần đó, Kết luận xác định nhân tài là nguồn lực chiến lược đặc biệt, yêu cầu chuyển từ quản lý con người theo tổ chức, biên chế sang quản trị và phát triển nhân tài, lấy sản phẩm, kết quả, giá trị cống hiến làm thước đo. Đây là yêu cầu thay đổi cách nhìn và cách làm, bởi bằng cấp, học vị, chức vụ hay thâm niên không thể thay thế năng lực thực tế; giá trị người tài phải được nhận diện trong khả năng giải quyết vấn đề và dẫn dắt phát triển. Trọng dụng, theo đó, phải được thực hiện bằng bố trí đúng sở trường, giao nhiệm vụ xứng tầm, trao quyền tự chủ thực chất và bảo đảm điều kiện làm việc, để trách nhiệm luôn đi cùng thẩm quyền và nguồn lực. Khi đã đặt hàng sáng tạo, tổ chức cần chấp nhận rủi ro có kiểm soát, phân biệt thất bại khách quan với thiếu trách nhiệm, gian lận, vụ lợi; nếu mọi thử nghiệm đều bị đánh giá bằng tâm lý sợ sai, những con đường mới sẽ khó có người dấn bước khai mở.

Đối với lĩnh vực văn hóa, tinh thần trọng dụng nhân tài càng cần được thấm sâu vào cách phát hiện, bồi dưỡng và sử dụng đội ngũ sáng tạo, nghiên cứu, bảo tồn, quản lý. Một tác phẩm có sức sống, một phương pháp bảo tồn hiệu quả hay một mô hình phát huy di sản có giá trị thường đòi hỏi quá trình tích lũy dài lâu, vì vậy việc đánh giá phải tôn trọng đặc thù nghề nghiệp, coi trọng chất lượng và tác động xã hội, tránh áp đặt những thước đo hành chính giản đơn. Văn hóa trọng dụng nhân tài còn được thử thách trong ứng xử hằng ngày, khi những ý kiến phản biện được lắng nghe, những người trẻ được giao đúng việc, và những thành công được ghi nhận đúng người. Bởi thế, yêu cầu khắc phục cào bằng, cục bộ, khép kín, đố kỵ, cô lập và sợ người giỏi cần trở thành hành động trong từng cơ quan; môi trường dân chủ, minh bạch, liêm chính chính là điều kiện để người tài yên tâm cống hiến và tổ chức liên tục tự đổi mới.

Chính sách vượt trội dành cho nhân tài phải đi cùng tiêu chí công khai, đánh giá thực chất và trách nhiệm giải trình, để sự ưu tiên tạo ra giá trị chung, không bị biến thành đặc quyền. Đồng thời, phải kiên trì tạo nguồn trong nước, kết nối trí thức người Việt Nam ở nước ngoài và chuyên gia quốc tế, xây dựng những quan hệ hợp tác mà ở đó tri thức được chia sẻ, thế hệ sau được dìu dắt, năng lực quốc gia được bồi đắp qua từng nhiệm vụ cụ thể.

Từ lời cầu hiền của Chủ tịch Hồ Chí Minh đến yêu cầu đổi mới quản trị nhân tài hôm nay, mạch nguồn xuyên suốt là trân trọng con người, tin vào trí tuệ và đặt lợi ích đất nước lên trên. Chủ trương ấy chỉ đi vào cuộc sống khi mỗi người đứng đầu biết biến lòng trọng thị thành cơ hội cống hiến, biến sự tin cậy thành quyền hạn và điều kiện làm việc, để tài năng được phát triển cùng trách nhiệm, để hiền tài có thể đem hết tâm sức phụng sự nhân dân. ■

Kết nối di sản với sáng tạo mỹ thuật ứng dụng đương đại

Ngày 29.10, Trường Địa học Nghệ thuật (Đại học Huế) phối hợp với Trường Đại học Udon Thani Rajabhat (Thái Lan) tổ chức Hội thảo khoa học quốc tế "Mỹ thuật ứng dụng và di sản: Từ giá trị truyền thống đến thiết kế đương đại". Hội thảo là diễn đàn để các nhà khoa học, nhà quản lý, giảng viên và người làm thực tiễn trao đổi kết quả nghiên cứu, chia sẻ kinh nghiệm, đề xuất giải pháp đưa giá trị di sản vào sáng tạo mỹ thuật ứng dụng đương đại.

Ban Tổ chức hội thảo đã nhận được 117 bài tham luận của 143 lượt tác giả. Các công trình nghiên cứu đề cập nhiều vấn đề, từ nhận diện giá trị lịch sử, văn hóa, nghệ thuật của di sản đến khả năng ứng dụng chất liệu, hoa văn, kỹ thuật truyền thống trong thiết kế và sáng tạo sản phẩm phục vụ đời sống hiện đại. TS Phan Lê Chung, Phó Hiệu trưởng phụ trách Trường Đại học Nghệ thuật cho biết, những kết quả nghiên cứu được công bố tại hội thảo là nguồn tư liệu phục vụ hoạt động giảng dạy, nghiên cứu và thực hành sáng tạo. Qua đó, các cơ sở đào tạo có thêm cơ sở để kết nối kiến thức về di sản với yêu cầu phát triển của lĩnh vực mỹ thuật ứng dụng.

Trong xã hội đương đại, di sản văn hóa không chỉ là ký ức cộng đồng mà còn là nguồn cảm hứng cho sáng tạo nghệ thuật và thiết kế. Việc bảo tồn, phát huy giá trị di sản thông qua mỹ thuật ứng dụng góp phần kết nối truyền thống với hiện đại, mở ra hướng tiếp cận mới trong sáng tạo và phát triển bền vững. Theo các chuyên gia, di sản chứa đựng nguồn tư liệu phong phú về hình thức, đường nét, màu sắc, chất liệu, hoa văn, biểu tượng, kỹ thuật tạo hình. Việc nghiên cứu, vận dụng những yếu tố này trong thiết kế đương đại cần dựa trên sự hiểu biết về bối cảnh lịch sử, đặc trưng văn hóa và tôn trọng tính nguyên bản của di sản. **MINH THÙY**

Tàu hỏa Vinh - Hà Nội sẽ dừng đón, trả khách tại ga Phủ Lý, đáp ứng người dân đi khám bệnh

Trước nhu cầu của người dân các tỉnh Nghệ An, Hà Tĩnh ra khám bệnh tại Bệnh viện Bạch Mai và Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức cơ sở 2, ngành Đường sắt đã triển khai phương án kết nối ga Phủ Lý. Kể từ ngày 1.11.2026, ngành Đường sắt sẽ chính thức bổ sung ga Phủ Lý vào hành trình đón, trả khách của tàu NA2 (tuyến Vinh - Hà Nội). Đây là giải pháp nhằm tạo điều kiện di chuyển tối ưu, an toàn và tiết kiệm cho người dân miền Trung khi ra thăm khám tại bệnh viện tuyến Trung ương.

Ga Phủ Lý là nút giao thông kết nối gần nhất với hai cơ sở y tế tuyến Trung ương nói trên. Lịch trình của tàu NA2 đã được tính toán kỹ lưỡng để phục vụ tối đa cho mục đích khám chữa bệnh của người dân. Cụ thể, tàu sẽ xuất phát tại ga Vinh lúc 21h55 hôm trước và cập bến ga Phủ Lý vào lúc 3h54 sáng hôm sau. Ngành Đường sắt đã nâng cấp hệ thống mái che ở nhà ga, trang bị ghế ngồi chờ ở phòng đợi, vị trí thuận tiện, dễ kết nối với các loại phương tiện ngay cổng ga…

Với việc đặt chân đến Phủ Lý vào rạng sáng, người bệnh và thân nhân đi cùng sẽ có khoảng hai đến ba tiếng để nghỉ ngơi, rồi tiếp tục di chuyển về phía bệnh viện và chủ động làm các thủ tục, đăng ký lấy số khám ngay từ đầu giờ sáng. Lịch trình chạy đêm này sẽ giúp hành khách tiết kiệm được một khoản chi phí lưu trú qua đêm, nếu giải quyết xong việc ngay trong buổi sáng, họ có thể trở về nhà trong ngày. Hiện tại, hệ thống vé cho chặng dừng mới tại ga Phủ Lý đã được mở bán công khai. Người dân có nhu cầu có thể dễ dàng đặt mua qua website chính thức của ngành Đường sắt (dsvn.vn), các ứng dụng ví điện tử hoặc mua trực tiếp tại quầy vé của các nhà ga. **B.H**

CHIA BUỒN

Ông **HÀ NGỌC TRIỀN**, sinh ngày 14.4.1955, trú tại xóm Thanh Bình, xã Hòa An (Cao Bằng) là thân phụ của phóng viên Hà Thị Hồng Gấm, Ban Phóng viên, Báo *Văn Hóa*, đã từ trần vào hồi 19h30 ngày 28.10.2026 (tức ngày 19.9 năm Bính Ngọ), hưởng thọ 72 tuổi.

Lễ nhập quan từ 17h ngày 29.10.2026 (tức ngày 20.9 năm Bính Ngọ), tại làng Đông Hoan, xã Nam Tuấn (Cao Bằng). Lễ viếng vào ngày 31.10.2026 (tức ngày 22.9 năm Bính Ngọ), tại làng Đông Hoan, xã Nam Tuấn (Cao Bằng). Lễ an táng vào ngày 1.11.2026 (tức ngày 23.9 năm Bính Ngọ), tại quê nhà làng Đông Hoan, xã Nam Tuấn (Cao Bằng).

Cấp ủy, Ban Biên tập Báo *Văn Hóa* cùng toàn thể cán bộ, phóng viên, người lao động xin chia buồn sâu sắc với gia đình và phóng viên Hà Thị Hồng Gấm. **VĂN HÓA**

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận nền tảng, những vấn đề mới, cấp bách của đất nước và thời đại

Sáng qua 29.10, Hội đồng Lý luận Trung ương long trọng tổ chức Lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập (30.10.1996 - 30.10.2026) và đón nhận Huân chương Hồ Chí Minh. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm dự và phát biểu chỉ đạo tại Lễ kỷ niệm.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm trao Huân chương Hồ Chí Minh tặng Hội đồng Lý luận Trung ương

Ảnh: ĐĂNG KHOA

> *Phát triển phải hướng tới hoàn thiện con người xã hội chủ nghĩa, nâng cao đời sống nhân dân; cần làm rõ vai trò của văn hóa, lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật trong định hướng sáng tạo, xây dựng nhân cách và sức mạnh mềm quốc gia; gắn tăng trưởng với tiến bộ, công bằng xã hội, bảo vệ môi trường; kết hợp phát triển với bảo vệ Tổ quốc, tự chủ chiến lược với hội nhập quốc tế.*
>
> **(Tổng Bí thư, Chủ tịch nước TÔ LÂM)**

Tại Lễ kỷ niệm, thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã trao tặng Huân chương Hồ Chí Minh cho Hội đồng Lý luận Trung ương vì có công lao to lớn đặc biệt xuất sắc trong sự nghiệp cách mạng của Đảng và của dân tộc.

Phát biểu chỉ đạo tại Lễ kỷ niệm, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhiệt liệt biểu dương những thành tựu và đóng góp của Hội đồng Lý luận Trung ương trong 30 năm qua; nhấn mạnh, kết quả của mỗi công trình là công sức nghiên cứu bền bỉ và trách nhiệm với Đảng, với nhân dân của mỗi thành viên Hội đồng. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước bày tỏ, chúng ta trân trọng tri ân đồng chí Nguyễn Đức Bình, Chủ tịch Hội đồng đầu tiên; cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, nguyên Chủ tịch Hội đồng; cùng các thế hệ lãnh đạo, thành viên, nhà khoa học, chuyên gia và cán bộ của Hội đồng.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nêu rõ, đất nước đang triển khai Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, phấn đấu thực hiện các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030, năm 2045 và 100 năm tiếp theo. Hội đồng cần nắm bắt, nghiên cứu, đánh giá đúng nội hàm, thấy được những giới hạn của công tác lý luận, xác định trách nhiệm nghiên cứu, tư vấn của mình để tập trung giải quyết. Yêu cầu cao nhất đối với Hội đồng là góp phần nâng cao năng lực của Đảng trong nhận thức quy luật, lựa chọn đường hướng và lãnh đạo sự phát triển của Đảng, của đất nước. Lý luận phải giúp Đảng chủ động mở ra những khả năng kiến tạo mới, dự báo, nhận diện sớm các nguy cơ và chuẩn bị những điều kiện bảo đảm thành công. Tư vấn chiến lược cần cung cấp căn cứ khoa học, vững chắc, đúng đắn để lựa chọn quyết sách và tổ chức thực hiện.

Để đáp ứng yêu cầu đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh, tiếp tục khẳng định và nâng tầm vai trò hạt nhân, nòng cốt trong nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn và tư vấn chiến lược của Đảng, chủ động dự báo và phát hiện những vấn đề mới. Hội đồng Lý luận Trung ương phải bám sát những chuyển động của đất nước và thế giới, lựa chọn vấn đề nghiên cứu từ yêu cầu lãnh đạo, phát triển. Từ vướng mắc cụ thể, cần nhận diện vấn đề có tính hệ thống, phân biệt nguyên nhân thuộc về nhận thức, thể chế hay tổ chức thực hiện để kiến nghị xử lý đúng. Trước vấn đề lớn, báo cáo tư vấn cần làm rõ các phương án, tác động và rủi ro, nhất là những hệ quả lâu dài. Bản lĩnh của người làm lý luận thể hiện ở khả năng đề xuất điều có căn cứ khoa học, có lợi cho đất nước và chịu trách nhiệm về kiến nghị. Cùng với nhiệm vụ trước mắt, phải kiên trì đầu tư nghiên cứu nền tảng, dài hạn.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đề nghị, thực hiện thật tốt hai cuộc tổng kết lớn, góp phần tạo bước phát triển mới về lý luận và tầm nhìn lãnh đạo của Đảng. Hội đồng Lý luận Trung ương cần phát huy vai trò nòng cốt về lý luận, cùng các cơ quan liên quan đánh giá khách quan thành tựu, thẳng thắn làm rõ hạn chế, khơi mở những vấn đề cần tiếp tục bổ sung, phát triển. Xuyên suốt quá trình đó phải làm sâu sắc hơn bài học "Dân là gốc", khẳng định vai trò chủ thể của nhân dân trong sự nghiệp xây dựng, phát triển và bảo vệ Tổ quốc.

Kết quả tổng kết phải cung cấp luận cứ khoa học vững chắc phục vụ chuẩn bị Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XV của Đảng, nghiên cứu bổ sung, phát triển Cương lĩnh, sửa đổi, bổ sung Điều lệ Đảng; đồng thời góp phần định hình tầm nhìn phát triển đất nước vượt khỏi giới hạn một nhiệm kỳ. Trách nhiệm của chúng ta là từ thực tiễn một thế kỷ, phát triển tư duy lý luận đủ sức định hướng tương lai, tạo nền tảng vững chắc cho các thế hệ tiếp nối. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước chỉ rõ, tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận nền tảng và những vấn đề mới, cấp bách của đất nước, của thời đại. Trọng tâm là tiếp tục phát triển nhận thức về Chủ nghĩa xã hội, mô hình và con đường đi lên Chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; cần làm sâu sắc mối quan hệ giữa kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và nền dân chủ xã hội chủ nghĩa dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Trước những biến đổi công nghệ, cần làm rõ quan hệ sản xuất phù hợp với lực lượng sản xuất mới chất lượng cao. Thúc đẩy cơ chế phát huy kinh tế tư nhân. Đưa khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và trí tuệ nhân tạo thành yêu cầu nội tại, là điểm khởi đầu và là động lực chính để thúc đẩy phát triển đất nước. Nghiên cứu chuyển đổi xanh, chuyển đổi năng lượng phải gắn với phát triển nguồn nhân lực, năng lực tự chủ và lợi ích lâu dài của đất nước. Phát triển phải hướng tới hoàn thiện con người xã hội chủ nghĩa, nâng cao đời sống nhân dân; cần làm rõ vai trò của văn hóa, lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật trong định hướng sáng tạo, xây dựng nhân cách và sức mạnh mềm quốc gia; gắn tăng trưởng với tiến bộ, công bằng xã hội, bảo vệ môi trường; kết hợp phát triển với bảo vệ Tổ quốc, tự chủ chiến lược với hội nhập quốc tế. Hội đồng Lý luận Trung ương cần góp phần chuẩn hóa hệ thống khái niệm, phạm trù lý luận, nhất là những khái niệm mới, làm rõ nội hàm, cơ sở khoa học và điều kiện vận dụng để thống nhất nhận thức và hành động.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu, đổi mới phương pháp nghiên cứu, phát huy dân chủ và bản lĩnh khoa học, giữ nghiêm liêm chính học thuật. Môi trường nghiên cứu cần khuyến khích tìm tòi có trách nhiệm, tôn trọng ý kiến khác nhau có căn cứ, tạo điều kiện tranh luận khoa học thẳng thắn. Kiên định nền tảng tư tưởng, mục tiêu, nguyên tắc của Đảng phải đi cùng tinh thần cầu thị, phát triển sáng tạo lý luận. Nhà khoa học cần bảo vệ luận điểm có căn cứ, sẵn sàng điều chỉnh khi có chứng cứ mới; khắc phục né tránh vấn đề khó, lựa chọn tư liệu một chiều. Sử dụng dữ liệu, công nghệ số và trí tuệ nhân tạo phải đi cùng trách nhiệm về nguồn tư liệu, tính chính xác và bảo mật. Nhà khoa học chịu trách nhiệm về kết luận của mình; theo dõi kết quả vận dụng để bổ sung nhận thức và tiếp tục nghiên cứu.

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng phải gắn với phát triển lý luận, giải đáp những băn khoăn chính đáng từ cuộc sống và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Sức thuyết phục phải dựa trên luận cứ khoa học, sự thật lịch sử và thành tựu thực tiễn. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đề nghị, xây dựng đội ngũ nghiên cứu và cơ chế hoạt động đáp ứng những nhiệm vụ lý luận có ý nghĩa lâu dài. Đặc biệt coi trọng chuyên gia đầu ngành và đội ngũ kế cận; phải giao nhiệm vụ xứng đáng, tạo điều kiện để người có tài năng chuyên tâm nghiên cứu; giúp cán bộ trẻ trưởng thành qua công trình khó và khảo sát thực tiễn. Đánh giá, đãi ngộ cần phù hợp đặc thù nghiên cứu lý luận, coi trọng giá trị khoa học và đóng góp thực chất. Hợp tác quốc tế cần đi vào chiều sâu, gắn nghiên cứu chung với đối thoại về những vấn đề lớn của thời đại.

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và các cơ quan liên quan phối hợp đặt hàng, cung cấp tư liệu, sử dụng và phản hồi kết quả nghiên cứu; bảo đảm điều kiện cho các công trình nền tảng, dài hạn...

P.V (tổng hợp)

ĐỀ XUẤT TRẺ DƯỚI 18 TUỔI ĐĂNG KÝ HIẾN TẠNG:

Ranh giới giữa nhân văn và bảo vệ trẻ em

● QUỲNH HOA

Dự thảo Luật Hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người và hiến, lấy xác (sửa đổi) bổ sung quy định người dưới 18 tuổi được đăng ký hiến mô, bộ phận cơ thể, đang thu hút sự quan tâm của dư luận với nhiều ý kiến trái chiều. Bên cạnh sự đồng tình, không ít người bày tỏ lo ngại về khả năng nhận thức, quyền tự quyết và nguy cơ trẻ em bị lợi dụng.

Làm thế nào để chính sách vừa phát huy giá trị nhân đạo, vừa bảo vệ tốt nhất quyền và lợi ích của trẻ em là vấn đề cần được cân nhắc thấu đáo.

Bệnh nhi 7 tuổi, nặng 16kg hồi sinh từ ca ghép tim do một nam thanh niên hiến tạng sau khi chết não

Ảnh: NGỌC MY

> *"Khi chưa hội đủ các điều kiện cần thiết để đảm bảo thực hiện việc hiến mô, tạng thì việc lấy ý kiến đó không bị ảnh hưởng tới quá trình phát triển, trưởng thành của trẻ em sau này. Nhưng làm sao đảm bảo ý kiến của trẻ em là ý kiến không bị nài ép, lôi kéo, cưỡng ép, ép buộc hay bị lợi dụng thì chúng ta phải có những cơ chế để ngăn chặn.*
>
> *Theo tôi nên bổ sung trong quy định của Luật này, ngoài sự tham gia của người đại diện hay người giám hộ thì có ý kiến của chuyên gia tâm lý trẻ em hoặc là nhân viên công tác xã hội."*
>
> **(Ông ĐẶNG HOA NAM, Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam)**

Nghiêm cấm lấy tạng của người dưới 18 tuổi đang sống

Theo Dự thảo Luật đề xuất bổ sung người đăng ký hiến là người dưới 18 tuổi và phải được sự đồng ý bằng văn bản người đại diện của người hiến. Việc đăng ký nguyện vọng hiến không đồng nghĩa với việc đủ điều kiện hiến và có thể thay đổi, hủy đăng ký bất cứ lúc nào.

Đối với người dưới 18 tuổi, dự thảo Luật phân biệt rõ việc hiến khi còn sống và hiến sau khi qua đời là hai trường hợp khác nhau về bản chất. Khi còn sống, người từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi chỉ được hiến mô tái sinh như tế bào gốc tạo máu (không phải máu và các thành phần máu) để điều trị cho người thân khi không có người hiến trưởng thành phù hợp. Người dưới 15 tuổi chỉ được hiến cho cha, mẹ, anh, chị, em ruột khi không có người hiến khác phù hợp. Trẻ phải đủ sức khỏe, được tư vấn độc lập, có sự đồng ý của cả trẻ và cha mẹ hoặc người giám hộ. Sau khi qua đời, việc lấy mô, bộ phận cơ thể chỉ đặt ra khi trẻ đã được Hội đồng chuyên môn độc lập xác định chết não hoặc chết tuần hoàn, đã đăng ký hoặc có nguyện vọng hiến trước khi qua đời và được cha mẹ hoặc người giám hộ đồng ý.

Bảo vệ đề xuất này, Bộ trưởng Bộ Y tế Đào Hồng Lan cho biết, Dự thảo Luật tiếp tục nghiêm cấm lấy thận, gan, tim, phổi hay bất kỳ bộ phận cơ thể lành nào của người dưới 18 tuổi đang sống. "Với nguyên tắc xuyên suốt là bảo đảm lợi ích tốt nhất của trẻ em, dự thảo Luật hướng tới tạo thêm cơ hội cứu chữa cho trẻ mắc bệnh hiểm nghèo, nhất là các trường hợp cần mô, bộ phận cơ thể có kích thước, đặc điểm giải phẫu phù hợp mà nguồn hiến từ người trưởng thành khó đáp ứng. Đồng thời, quy định này tôn trọng nguyện vọng hiến tặng của người dưới 18 tuổi và gia đình, kể cả mong muốn hiến tặng sau khi qua đời để sự sống được tiếp nối ở những người bệnh khác. Dự thảo không khuyến khích hiến tặng ở trẻ em mà nhằm thiết lập khung pháp lý chặt chẽ, bảo đảm an toàn và quyền lợi của trẻ, tạo cơ sở xem xét các trường hợp hiến tặng phù hợp mà Luật hiện hành chưa quy định", bà Đào Hồng Lan nhấn mạnh.

Tuy nhiên, hiện nay đề xuất này đang vấp phải phản ứng gay gắt của dư luận, nhiều ý kiến bày tỏ phản đối bởi lo ngại, trẻ ở độ tuổi nào có đủ khả năng nhận thức để bày tỏ nguyện vọng hiến mô, tạng? Làm thế nào xác định nguyện vọng đó thực sự tự nguyện?

Lấy ý kiến trẻ em như thế nào cho minh bạch?

Về vấn đề này, tại cuộc họp báo thông tin về các quy định của dự thảo Luật mới đây, ông Đặng Hoa Nam, Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam khẳng định, trách nhiệm lấy ý kiến trẻ em và quyền được bày tỏ ý kiến, nguyện vọng của trẻ em là bắt buộc, được quy định trong Hiến pháp năm 2013, Luật Trẻ em năm 2016 và nhiều văn bản quy phạm pháp luật liên quan. Việc quy định độ tuổi phải lấy ý kiến trẻ em ở các luật khác là tương đối phổ biến.

"Nhưng chúng ta lấy ý kiến trẻ em như thế nào? Ở độ tuổi nào là phù hợp? Lấy ý kiến rộng rãi hay lấy đại diện của trẻ em? Và chúng ta có trách nhiệm phải giải thích cho trẻ em hiểu được những quy định, nội dung văn bản đó phù hợp với trẻ em để đảm bảo trẻ em được tiếp nhận thông tin, hiểu được những quy định đó và đảm bảo rằng ý kiến của trẻ em là ý kiến trung thực, một cách độc lập và khách quan, là ý chí của chính trẻ em. Trong phạm vi của Luật này, lấy ý kiến trẻ em là điều kiện cần chứ chưa đủ vì còn hội tụ nhiều điều kiện khác như Hội đồng chuyên môn hoặc ý kiến của cha mẹ, người giám hộ. Cũng có những trường hợp sự đồng thuận của người giám hộ chưa chắc đã đảm bảo lợi ích tốt nhất cho trẻ em.

Khi chưa hội đủ các điều kiện cần thiết để đảm bảo thực hiện việc hiến mô, tạng thì việc lấy ý kiến đó không bị ảnh hưởng tới quá trình phát triển, trưởng thành của trẻ em sau này. Nhưng làm sao đảm bảo ý kiến của trẻ em là ý kiến không bị nài ép, lôi kéo, cưỡng ép, ép buộc hay bị lợi dụng thì chúng ta phải có những cơ chế để ngăn chặn. Theo tôi nên bổ sung trong quy định của Luật này, ngoài sự tham gia của người đại diện hay người giám hộ thì có ý kiến của chuyên gia tâm lý trẻ em hoặc là nhân viên công tác xã hội. Họ là những người có kinh nghiệm làm việc này để hỗ trợ cho trẻ em, để đảm bảo và khẳng định rằng những ý kiến của trẻ em là ý kiến khách quan, xuất phát từ tâm lý trẻ em, không bị cưỡng ép, lôi kéo của những người khác", ông Đặng Hoa Nam đề xuất.

> *Nhu cầu ghép ở trẻ em mỗi năm: Ghép gan 55 ca/năm; ghép thận 60 ca/năm; Tích lũy số ca trong danh sách chờ ghép hiện nay như ghép gan khoảng 200 ca. Theo ước tính của Bệnh viện Nhi Trung ương, nhu cầu ghép tế bào gốc tạo máu chỉ đáp ứng được khoảng 30% nhu cầu do pháp luật chưa cho phép hiến ở người dưới 18 tuổi.*

Dưới góc độ của người làm công tác nhi khoa, PGS.TS Trần Minh Điển, Giám đốc Bệnh viện Nhi Trung ương cho rằng, điểm quan trọng nhất của những quy định này là phải bảo vệ đồng thời quyền lợi của người bệnh cần được điều trị và của trẻ em có thể trở thành người hiến. Đối với trẻ hiến mô tái sinh khi còn sống, việc hiến chỉ nên được xem xét khi có chỉ định điều trị rõ ràng, không có người hiến trưởng thành phù hợp, những nguy cơ đối với sức khỏe của trẻ hiến đã được đánh giá đầy đủ và có sự đồng ý hợp lệ theo quy định pháp luật. Việc đánh giá không chỉ dừng lại ở các điều kiện về sức khỏe thể chất mà còn cần quan tâm đến tâm lý, khả năng nhận thức, quyền được thông tin và bày tỏ ý kiến của trẻ. Đặc biệt, phải bảo đảm trẻ không bị ép buộc hoặc chịu áp lực từ gia đình trong quá trình quyết định.

Đối với việc hiến bộ phận cơ thể sau khi chết não hoặc chết tuần hoàn, phải thực hiện đầy đủ các quy định về xác định tử vong, xác nhận nguyện vọng hiến, sự đồng ý của người đại diện và cơ chế giám sát độc lập. Mọi hoạt động hiến, lấy, ghép phải được thực hiện tại những cơ sở y tế đáp ứng đầy đủ điều kiện chuyên môn và pháp lý. "Từ góc độ nhân văn, một trường hợp hiến tạng sau khi qua đời có thể giúp những người bệnh khác tiếp tục được sống. Tuy nhiên, điều đó chỉ có ý nghĩa khi việc hiến tặng xuất phát từ nguyện vọng hợp pháp, được thực hiện trên cơ sở tự nguyện, với quy trình chuyên môn nghiêm ngặt và sự tôn trọng đối với người hiến cũng như gia đình", Giám đốc Bệnh viện Nhi Trung ương bày tỏ. ■

Công tác tu bổ di tích Huế có đảm bảo giải ngân vốn đầu tư công?

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

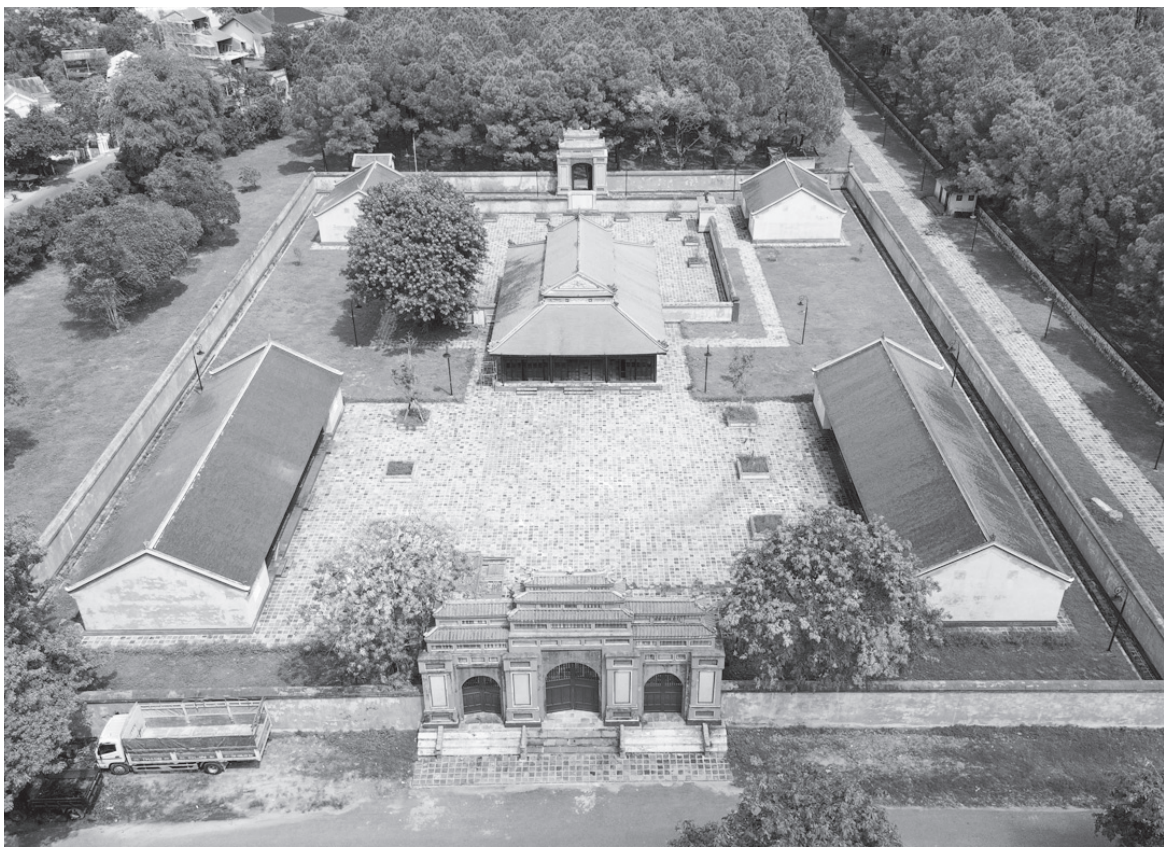
Năm 2026, nguồn vốn bố trí cho tu bổ các di tích thuộc Quần thể di tích Cố đô Huế là hơn 426 tỉ đồng. Trước những khó khăn về thời tiết, mặt bằng và đặc thù thi công, các đơn vị đang chủ động điều chuyển vốn, tháo gỡ vướng mắc, phấn đấu giải ngân 100% vào cuối năm.

Hiện nay, Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế đang triển khai trùng tu nhiều di tích quan trọng như Quốc Tử Giám triều Nguyễn, Văn Miếu Huế, các công trình tại lăng Tự Đức, lăng Minh Mạng, lăng Thiệu Trị, đàn Nam Giao, Thái Miếu, Hưng Miếu… Đặc biệt là các hạng mục tu bổ, tôn tạo Thượng thành và các Eo bầu thuộc dự án "Bảo tồn, tu bổ và tôn tạo hệ thống Kinh thành Huế".

Năm 2026, nguồn vốn bố trí cho công tác tu bổ di tích thuộc Quần thể di tích Cố đô Huế là hơn 426 tỉ đồng, đến cuối tháng 9 giải ngân đạt hơn 56%. Hết tháng 10, tỉ lệ giải ngân dự kiến khoảng 64%, đến cuối tháng 11 lũy kế giá trị giải ngân đạt hơn 302 tỉ đồng (tỉ lệ 71%) và phấn đấu giải ngân 100% nguồn vốn vào cuối năm. Công tác tu bổ di tích Huế có những đặc thù so với việc triển khai các dự án xây dựng thông thường nên việc thống kê, đánh giá tiến độ, khối lượng công việc và tỉ lệ giải ngân nguồn vốn cũng có những điểm khác nhất định. Theo Ban Quản lý dự án di tích Cố đô Huế, việc giải ngân tập trung chủ yếu vào tháng 12. Đơn vị thường xuyên kiểm tra, đánh gia tiến độ các dự án và triển khai các giải pháp đảm bảo cho việc giải ngân vốn đầu tư công.

Ông Phùng Văn Hoàng, Giám đốc Ban Quản lý dự án di tích Cố đô Huế cho biết: Đơn vị thường xuyên rà soát tổng thể các dự án để chủ động điều chuyển vốn, tránh tình trạng dự án không giải ngân hết vốn trong khi các dự án khác có nhu cầu nhưng không thể tiếp nhận kịp thời. Đồng thời, đơn vị thường xuyên làm việc với Cục Di sản văn hóa (Bộ VHTTDL) để tháo gỡ vướng mắc về thủ tục, thống nhất phương án triển khai, rút ngắn thời gian chuẩn bị và thi công, góp phần nâng cao tỷ lệ giải ngân. Năm nay, đơn vị đặt mục tiêu giải ngân tối đa nguồn vốn được giao. Để thực hiện mục tiêu này, công tác chuẩn bị đầu tư được đẩy nhanh, tạo điều kiện cho một số dự án mới được bổ sung vào kế hoạch trung hạn năm 2026 đủ điều kiện bố trí vốn và tạm ứng 30% giá trị hợp đồng ngay trong năm. Qua đó, nguồn vốn từ các dự án khó giải ngân hết được điều chuyển sang các dự án có khả năng giải ngân tốt hơn.

"Trước đây việc điều chỉnh bố trí vốn cho các dự án còn lúng túng, giờ ngày càng hiệu quả hơn khi đánh giá được tiến độ dự án trong năm và thực hiện tốt công làm lập dự án mới. Chúng tôi đánh giá liên tục, có sự cam kết của các nhà thầu từng tuần, tháng mới nhận định được tình hình để điều chuyển vốn", ông Phùng Văn Hoàng thông tin. Quá trình tu bổ di tích trong năm 2026, vướng mắc tại một số dự án đã ảnh hưởng đến tiến độ giải ngân vốn, nổi bật là công tác giải phóng mặt bằng ở các khu vực triển khai tu bổ, tôn tạo mặt Tây và mặt Bắc và các phần còn lại của Kinh thành Huế. Theo đại diện Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế, vướng mắc về mặt bằng ở khu vực kinh thành đã tồn tại từ nhiều năm qua, do đó khi thực hiện công tác tu bổ, đơn vị cũng có sự tính toán và chuẩn bị cho phương án điều chuyển vốn; đồng thời đề nghị các cơ quan liên quan đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng.

Dự án "Bảo tồn, tu bổ di tích đàn Nam Giao" (phần còn lại) hoàn thành trong năm 2026. Trong ảnh là khu vực Trai cung của đàn Nam Giao

Ngoài ra, với đặc thù là các công trình di tích, quá trình thi công, hạ giải thường xuất lộ ra các yếu tố mới, có dự án phải tạm dừng để thực hiện đánh giá quy mô mức độ và lấy ý kiến chuyên gia để điều chỉnh hồ sơ tu bổ di tích. Cụ thể, lần này quá trình thực hiện hạ giải ở Quốc Tử Giám triều Nguyễn, các đơn vị thi công đã phát hiện xuất lộ những điểm khác ở phần trang trí khi bóc tách cấu kiện… Ngoài ra, khó khăn về bãi đổ thải chung của TP Huế cũng khiến cho công tác tu bổ ở một số dự án bị ảnh hưởng khoảng ba tháng. Tuy nhiên, với việc điều chuyển vốn phù hợp và đảm bảo tiến độ thi công ở một số dự án nên tiến độ giải ngân tốt, dự kiến có năm dự án tu bổ di tích sẽ hoàn thành vào cuối năm nay.

Gồm dự án Bảo quản, tu bổ, phục hồi và tôn tạo tổng thể di tích Thái Miếu (giai đoạn 1, đợt 1); "Bảo tồn, tu bổ và phát huy giá trị tổng thể di tích lăng vua Thiệu Trị" (giai đoạn 3); "Bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lăng vua Tự Đức"; dự án "Bảo tồn, tu bổ di tích đàn Nam Giao" (phần còn lại)… ■

Cầu xây dở dang, người dân chờ đường nối suốt nhiều năm

Người dân xã Tư Nghĩa (Quảng Ngãi) mong mỏi cầu Nguyễn Tri Phương bắc qua sông Bàu Giang sớm hoàn thiện để thuận tiện đi lại, giao thương. Thế nhưng, sau hơn ba năm triển khai, công trình vẫn chưa thể thông tuyến do vướng mắc trong đầu tư đoạn đường dẫn phía bờ Bắc, khiến hạ tầng giao thông chưa phát huy hiệu quả như kỳ vọng.

Ông Đỗ Ngọc Tây, Chủ tịch UBND xã Tư Nghĩa cho biết, tại các đợt tiếp xúc cử tri, người dân nhiều lần phản ánh, kiến nghị về tình trạng cầu Nguyễn Tri Phương chưa thể hoàn thành. Việc hạ tầng giao thông hai bờ sông chưa được kết nối đồng bộ đã làm giảm hiệu quả khai thác các tuyến đường và khu đô thị được đầu tư ở phía Tây xã. Điểm nghẽn khiến cầu Nguyễn Tri Phương chưa thể thông tuyến nằm ở đoạn đường dẫn khoảng 300m, từ đường Trường Chinh đến chân cầu phía bờ Bắc, thuộc địa phận phường Cẩm Thành. Hạng mục này nằm trong dự án Khu dân cư dọc đường Nguyễn Tri Phương nối dài (Bắc sông Bàu Giang), khác với dự án đã đầu tư phần cầu phía bờ Nam.

Ở phía Nam, hạng mục cầu qua sông Bàu Giang thuộc dự án Chỉnh trang Khu dân cư Tây Bàu Giang. Trong khi đó, đoạn đường dẫn phía Bắc thuộc dự án riêng, được phê duyệt chủ trương đầu tư từ năm 2023 nhưng đến nay vẫn chưa được triển khai hoàn thiện. Dù đã có chủ trương đầu tư và quy hoạch chi tiết, đoạn đường kết nối từ đường Trường Chinh đến chân cầu vẫn chưa thể triển khai. Việc các hạng mục thuộc những dự án khác nhau không được thực hiện đồng bộ đã khiến tuyến giao thông theo quy hoạch bị gián đoạn, ảnh hưởng đến hiệu quả khai thác hạ tầng khu vực.

Người dân xã Tư Nghĩa mong các cơ quan chức năng sớm tháo gỡ vướng mắc, xác định lộ trình triển khai cụ thể và hoàn thiện đoạn đường còn thiếu. Khi cầu được kết nối đồng bộ, công trình mới thực sự phục vụ nhu cầu đi lại, giao thương, góp phần giảm áp lực lên các tuyến đường hiện hữu và tạo động lực phát triển đô thị khu vực.

Cầu Nguyễn Tri Phương bắc qua sông Bàu Giang được xây dựng nhưng chưa thể phát huy công năng do thiếu đường kết nối phía bờ Bắc

Tin, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Vietnam
Vẻ đẹp bất tận

Mở ra dư địa phát triển du lịch sinh thái

Quyết định số 2018/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt điều chỉnh Quy hoạch lâm nghiệp thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 định hướng phát triển lâm nghiệp theo hướng hiện đại, hiệu quả, đa giá trị và bền vững. Trong đó, phát triển du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng và giải trí được xác định là những lĩnh vực góp phần gia tăng giá trị từ rừng, tạo sinh kế cho cộng đồng và thúc đẩy tăng trưởng xanh.

Quy hoạch định hướng phát triển du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí phải gắn với bảo vệ và phát triển rừng bền vững. Trong đó nhấn mạnh yêu cầu rà soát, nghiên cứu hoàn thiện cơ chế, chính sách hiện hành, tạo điều kiện để phát triển du lịch gắn với bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống của cộng đồng địa phương; đồng thời huy động nguồn lực xã hội trong phát triển du lịch gắn với bảo vệ và phát triển rừng.

Cùng với đó, Quy hoạch định hướng phát triển lâm nghiệp gắn với tăng trưởng xanh, chuyển đổi số và thực hiện cam kết quốc tế. Đáng chú ý, việc phát triển lâm nghiệp đa giá trị, nâng cao giá trị gia tăng trên một đơn vị diện tích rừng đặt ra yêu cầu chuyển đổi mô hình chủ yếu dựa vào khai thác gỗ sang mô hình lâm nghiệp đa giá trị, phát triển lâm sản ngoài gỗ, dược liệu, nông lâm kết hợp, kinh tế dưới tán rừng, du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng và các dịch vụ môi trường rừng. Đồng thời nhấn mạnh yêu cầu bảo đảm an ninh sinh thái quốc gia, ưu tiên bảo vệ nghiêm ngặt các khu rừng đặc dụng, rừng phòng hộ đầu nguồn, rừng ven biển, rừng sản xuất là rừng tự nhiên và các hệ sinh thái rừng có giá trị đa dạng sinh học cao.

Một trong những định hướng quan trọng của Quy hoạch là phát triển du lịch gắn với bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa truyền thống của cộng đồng địa phương. Đây là cơ sở để thúc đẩy sự tham gia của người dân vào hoạt động du lịch, tạo thêm cơ hội việc làm và thu nhập từ những giá trị bản địa; đồng thời góp phần gắn lợi ích kinh tế với trách nhiệm bảo vệ tài nguyên thiên nhiên của cộng đồng bản địa.

Khi được tổ chức phù hợp, du lịch sinh thái có thể tạo điều kiện để người dân tham gia vào hoạt động du lịch, cung cấp dịch vụ hướng dẫn, trải nghiệm văn hóa, ẩm thực, lưu trú cộng đồng và giới thiệu các sản phẩm đặc trưng của địa phương. Với lợi thế am hiểu địa bàn, đời sống và tri thức bản địa, cộng đồng có thể góp phần tạo nên những trải nghiệm khác biệt, giúp du khách hiểu sâu hơn về thiên nhiên và văn hóa nơi đến. Việc phát huy các giá trị này cũng tạo cơ hội để lợi ích từ hoạt động du lịch được gắn kết chặt chẽ hơn với sinh kế của người dân.

Để bảo đảm hiệu quả lâu dài, cần tăng cường liên kết giữa chính quyền địa phương, chủ rừng, doanh nghiệp du lịch và cộng đồng dân cư; chú trọng đào tạo kỹ năng làm du lịch, cải thiện chất lượng dịch vụ, nâng cao nhận thức về bảo tồn và hỗ trợ cộng đồng xây dựng sản phẩm phù hợp. Qua đó, phát triển du lịch có thể góp phần hài hòa lợi ích kinh tế với trách nhiệm bảo vệ tài nguyên rừng…

MINH LÝ

Từ đường băng thứ hai đến cơ hội phát triển du lịch Gia Lai

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Trong Năm Du lịch quốc gia - Gia Lai 2026, với việc đường băng số 2 tại Cảng hàng không Phù Cát đưa vào vận hành, khai thác cũng là cơ hội cho du lịch Gia Lai bứt phá trong việc đón khách quốc tế.

Cảng hàng không Phù Cát đóng vai trò chiến lược trong mạng lưới giao thông hàng không nội địa có tuyến bay quốc tế, vừa thúc đẩy kinh tế - xã hội vừa phục vụ an ninh quốc phòng cho khu vực Nam Trung Bộ và Tây nguyên.

Nhằm nâng cao năng lực vận tải và đáp ứng định hướng phát triển đến năm 2050, dự án đường cất hạ cánh số 2 cùng các công trình đồng bộ đã được UBND tỉnh Gia Lai khởi công từ tháng 8.2025 với tổng mức đầu tư hơn 3.200 tỉ đồng (trong đó vốn ngân sách Trung ương là 1.500 tỉ đồng, còn lại là ngân sách địa phương). Công trình đạt cấp I (cấp công trình hàng không), cho phép đón an toàn các dòng tàu bay Code C như A320, A321 và sẵn sàng tiếp nhận các tàu bay lớn Code E khi có nhu cầu.

Dù đối mặt với nhiều khó khăn trong quá trình thi công, nhờ sự chỉ đạo sát sao từ Chính phủ, Bộ Xây dựng, Tỉnh ủy, UBND tỉnh Gia Lai cùng sự nỗ lực của chủ đầu tư và các đơn vị thi công, dự án đã về đích đúng tiến độ, đảm bảo chất lượng kỹ thuật khắt khe. Ông Lưu Nhất Phong, Giám đốc Ban Quản lý dự án các công trình giao thông và dân dụng tỉnh Gia Lai cho biết, công trình đường cất hạ cánh số 2 (33L-15R) có kích thước 3.048 x 45m, nằm song song và cách đường cất hạ cánh hiện hữu 215m về phía Tây. Đi kèm với đường băng mới là hệ thống hạ tầng kỹ thuật tiên tiến gồm 4 đường lăn nối và 2 đường lăn thoát nhanh; lắp đặt đèn tiếp cận CAT II (đầu 33R) và CAT I (đầu 15L), hệ thống biển báo, đèn hiệu, quan trắc khí tượng tự động và trạm nguồn cấp điện đồng bộ. Đồng thời đầu tư với hệ thống thoát nước dọc, cống ngầm, rãnh thấm; đường công vụ, hàng rào, bốt gác an ninh đồng bộ.

"Việc đưa đường cất hạ cánh số 2 vào vận hành giúp tách biệt và nâng cao hiệu quả khai thác hàng không dân dụng, đồng thời giữ đường cất hạ cánh số 1 luôn trong trạng thái sẵn sàng phục vụ nhiệm vụ quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc", ông Lưu Nhất Phong cho biết thêm.

Theo UBND tỉnh Gia Lai, sự kiện khánh thành đường cất hạ cánh số 2 và các công trình đồng bộ càng thêm ý nghĩa khi Cảng hàng không Phù Cát trực tiếp đón chuyến bay charter quốc tế ngay trong ngày hạ tầng mới chính thức đi vào hoạt động ngày 29.11.

> *"Chiều 29.10, tại Cảng hàng không Phù Cát, UBND tỉnh Gia Lai tổ chức Lễ khánh thành dự án xây dựng đường cất hạ cánh số 2 và tổ chức đón chuyến bay quốc tế từ Macau (Trung Quốc) đến Cảng hàng không Phù Cát do Bamboo Airways thực hiện, với 166 hành khách. Chuyến bay được đón tiếp bằng nghi thức chào mừng trang trọng, thể hiện sự thân thiện, hiếu khách và những nét văn hóa đặc sắc của Gia Lai. UBND tỉnh Gia Lai kỳ vọng, sự kiện góp phần mở rộng thị trường khách quốc tế, thúc đẩy kết nối hàng không với du lịch và từng bước khai thác hiệu quả tiềm năng của Cảng hàng không Phù Cát."*

Đặc biệt, sự kiện được diễn ra trong Năm Du lịch quốc gia 2026 với chủ đề "Gia Lai - Đại ngàn chạm biển xanh", khi Gia Lai đang thúc đẩy phát triển du lịch gắn với không gian biển và cao nguyên. Dự án là một phần hạ tầng phục vụ kế hoạch phát triển du lịch của Gia Lai theo Chương trình hành động số 25-CTr/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy. Theo đó, đến năm 2030, Gia Lai phấn đấu đón 18,5 triệu lượt khách, trong đó có 1,1 triệu khách quốc tế; tổng doanh thu du lịch đạt 45.500 tỉ đồng, thời gian lưu trú bình quân từ 3 ngày trở lên.

Lãnh đạo Ban Quản lý dự án các công trình giao thông và dân dụng tỉnh Gia Lai nhấn mạnh, chuyến bay charter đầu tiên cất hạ cánh trên đường băng số 2 không chỉ đánh dấu bước phát triển vượt bậc về hạ tầng giao thông mà còn thể hiện sự hội tụ giữa cơ hội mới và những hành trình mới. Đây sẽ là tiền đề vững chắc giúp tỉnh Gia Lai cùng vùng trọng điểm kinh tế miền Trung thu hút đầu tư, đẩy mạnh thương mại - du lịch và cất cánh mạnh mẽ trong thời gian tới.

Việc có đường băng thứ hai giúp Cảng hàng không Phù Cát chủ động hơn trong việc phục vụ chuyến bay theo phương án khai thác được phê duyệt. Hơn hết, một đường bay mới chỉ có thể duy trì hiệu quả khi phía sau nó có sản phẩm đủ hấp dẫn, doanh nghiệp đủ năng lực bán, cơ sở lưu trú đáp ứng được nhu cầu và địa phương có chính sách hỗ trợ phù hợp.

Bà Nguyễn Thị Kim Chung, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Gia Lai cho biết: "Để tăng nhanh khách quốc tế, bên cạnh việc tiếp tục hoàn thiện sản phẩm và nâng cao chất lượng dịch vụ, thì Gia Lai xác định yếu tố quan trọng vẫn là phải tiếp cận đúng thị trường, quảng bá đúng đối tượng và kết nối trực tiếp với những doanh nghiệp có khả năng đưa khách đến Gia Lai".

Trong thời gian qua, tỉnh Gia Lai luôn phối hợp chặt chẽ với Bộ Xây dựng, Cục Hàng không Việt Nam và các hãng hàng không để tăng cường các chuyến bay đáp ứng nhu cầu đi lại, vận chuyển hàng hóa, đẩy mạnh giao thương, thương mại - du lịch góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Với khách quốc tế, đường bay chính là một trong những điều kiện đầu tiên quyết định khả năng tiếp cận điểm đến.■

Đón chuyến bay quốc tế đầu tiên từ Macau (Trung Quốc) ngay trong ngày hạ tầng mới chính thức đi vào hoạt động 29.11

Ông Nguyễn Anh Vũ được điều động, bổ nhiệm giữ chức Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường

● **THU SÂM - ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Ngày 28.10 tại Hà Nội, Bộ VHTTDL đã tổ chức Lễ công bố quyết định điều động, bổ nhiệm cán bộ. Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bí thư Đảng ủy Bộ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh chủ trì buổi Lễ. Cùng dự buổi Lễ có các Thứ trưởng: Tạ Quang Đông, Hoàng Đạo Cương, Hồ An Phong và lãnh đạo một số đơn vị thuộc Bộ VHTTDL.

Theo đó, tại Quyết định số 2899/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định điều động, bổ nhiệm ông Đặng Hà Việt, Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường giữ chức Chánh Văn phòng Bộ VHTTDL. Tại Quyết định số 2894/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định điều động, bổ nhiệm ông Nguyễn Anh Vũ, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* giữ chức Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường.

Tại Quyết định số 2898/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định điều động, bổ nhiệm ông Cao Lê Tuấn Anh, Chánh Văn phòng Bộ giữ chức Phó Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường. Tại Quyết định số 2895/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định bổ nhiệm ông Lê Thanh Xuân, Chuyên viên chính Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường giữ chức Phó Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh trao quyết định điều động, bổ nhiệm tân Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường Nguyễn Anh Vũ

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh chúc mừng các cán bộ được điều động, bổ nhiệm

Tại Quyết định số 2896/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định điều động, bổ nhiệm bà Nguyễn Mai Anh, Trưởng phòng Hành chính Tổng hợp, Trung tâm Chuyển đổi số VHTTDL (nay là Cục Thông tin điện tử và chuyển đổi số) giữ chức Phó Cục trưởng Cục Điện ảnh.

Chúc mừng các cán bộ được bổ nhiệm, Bộ trưởng khẳng định đây là sự tín nhiệm của Ban Thường vụ Đảng ủy Bộ, lãnh đạo Bộ dành cho các cán bộ. Các cán bộ được điều động, bổ nhiệm lần này là những cán bộ có nhiều kinh nghiệm trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành đơn vị; có cán bộ tuổi đời khá trẻ.

Bộ trưởng nhấn mạnh, sau khi Chính phủ ban hành Nghị định số 298/2026/NĐ-CP quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ VHTTDL, Bộ đã thực hiện lại việc sắp xếp tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, khoa học; nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý của từng đơn vị. Việc kiện toàn đội ngũ lãnh đạo các đơn vị là bước tiếp theo trong quá trình thực hiện Nghị định 298 của Chính phủ.

Theo Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh, Văn phòng Bộ là đơn vị có vai trò quan trọng trong tổ chức, điều phối hoạt động, tham mưu và giúp việc cho Bộ trưởng, lãnh đạo Bộ trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ của Bộ và của ngành. Vì vậy, Bộ trưởng mong rằng, với kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm và sự tâm huyết của mình, tân Chánh Văn phòng Bộ sẽ cùng tập thể đoàn kết, phát huy tốt vai trò, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của công việc.

Đối với Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường, Bộ trưởng kỳ vọng vào vai trò của đơn vị trong giai đoạn phát triển mới của ngành. Cán bộ được giao nhiệm vụ lãnh đạo Vụ là người có năng lực, trưởng thành từ thực tiễn công tác báo chí và đã tích lũy được những kinh nghiệm, kiến thức về ngành. Đây là những nền tảng thuận lợi để tiếp tục phát huy năng lực trên cương vị mới; đóng góp vào nâng cao chất lượng công tác đào tạo nhân lực, ứng dụng khoa học công nghệ để phục vụ sự phát triển của ngành.

Đối với lĩnh vực điện ảnh, Bộ trưởng đề nghị, các lãnh đạo phụ trách lĩnh vực điện ảnh cùng tập thể đơn vị tiếp tục nghiên cứu, tham mưu những giải pháp thiết thực, vừa thúc đẩy ứng dụng công nghệ hiện đại, vừa phát huy giá trị văn hóa, bản sắc dân tộc. Qua đó, đóng góp tích cực vào phát triển công nghiệp văn hóa trong thời gian tới.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nêu rõ, trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ được giao là rất lớn. Do đó, mỗi cán bộ cần tiếp tục phát huy tinh thần đoàn kết, gương mẫu, sáng tạo, hiệu quả; thể hiện tinh thần trách nhiệm cao trong thực hiện các nhiệm vụ được giao. Kết quả công việc phải được thể hiện bằng những sản phẩm cụ thể. Bộ trưởng tin tưởng với tinh thần đó, các cán bộ sẽ hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu của Ban Thường vụ Đảng ủy Bộ và lãnh đạo Bộ; mang lại nhiều kết quả tích cực trong các hoạt động, đóng góp vào sự phát triển của toàn ngành và sự phát triển chung của đất nước.

Thay mặt các cán bộ được điều động, bổ nhiệm, tân Chánh Văn phòng Bộ VHTTDL Đặng Hà Việt trân trọng cảm ơn sự tin tưởng của Ban Thường vụ Đảng ủy Bộ, lãnh đạo Bộ dành cho các cán bộ được bổ nhiệm lần này. Đồng thời, ông Đặng Hà Việt nhấn mạnh sẽ khẩn trương nắm bắt công việc; giữ gìn đoàn kết, phát huy trí tuệ tập thể; chủ động đổi mới, quyết liệt tổ chức thực hiện các nhiệm vụ; thể hiện tinh thần gương mẫu trong công tác, phối hợp chặt chẽ và chịu trách nhiệm đến cùng về phần việc được phân công. ■

Lạng Sơn tổ chức Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc

Từ ngày 18 - 24.11, tỉnh Lạng Sơn tổ chức Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2026 với nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao, triển lãm, trưng bày và trải nghiệm đặc sắc. Sự kiện được tổ chức nhằm cụ thể hóa các chủ trương, chính sách về phát triển văn hóa Việt Nam; thiết thực chào mừng Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc (18.11), Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam (23.11) và Ngày Văn hóa Việt Nam (24.11).

Các hoạt động cấp tỉnh diễn ra từ ngày 21 - 24.11 tại Không gian văn hóa đường Hùng Vương, phường Lương Văn Tri và một số địa điểm trên địa bàn tỉnh. Các hoạt động cấp cơ sở được triển khai từ ngày 18 - 24.11, tạo không khí vui tươi, phấn khởi, thu hút sự tham gia của đông đảo Nhân dân.

Chương trình khai mạc Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc tỉnh Lạng Sơn năm 2026 dự kiến diễn ra vào lúc 20 giờ ngày 21.11 tại sân khấu Trung tâm Không gian văn hóa đường Hùng Vương, phường Lương Văn Tri. Trong khuôn khổ sự kiện, nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật đặc sắc được tổ chức, nổi bật là Liên hoan đàn tính, hát then và trình diễn trang phục dân tộc tỉnh Lạng Sơn năm 2026; chương trình biểu diễn giới thiệu di sản văn hóa Xứ Lạng nhân Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam; Liên hoan múa sư tử dân tộc Tày, Nùng tỉnh Lạng Sơn năm 2026. Đặc biệt, màn đồng diễn múa Chầu quy mô lớn dự kiến diễn ra vào sáng ngày 24.11 sẽ huy động đông đảo nghệ nhân, diễn viên, học sinh, cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang và Nhân dân tham gia.

Bên cạnh đó, các hoạt động thể thao và trò chơi dân gian như kéo co, đẩy gậy, tung còn sẽ mang đến không khí sôi nổi, hào hứng, góp phần gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống gắn với đời sống sinh hoạt của đồng bào các dân tộc. Một trong những nội dung đáng chú ý của Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2026 là chuỗi hoạt động triển lãm, trưng bày, quảng bá và trải nghiệm văn hóa, du lịch. Không gian trưng bày, giới thiệu văn hóa Lạng Sơn sẽ mang đến cho Nhân dân và du khách cơ hội tìm hiểu các giá trị di sản văn hóa vật thể, phi vật thể tiêu biểu; khám phá những làn điệu Then, Sli, Lượn, nghi lễ truyền thống, lễ hội, nghệ thuật dân gian, nghề thủ công truyền thống cùng những nét sinh hoạt văn hóa đặc trưng của các dân tộc trên địa bàn tỉnh. Không gian quảng bá du lịch Lạng Sơn tập trung giới thiệu hình ảnh điểm đến, tiềm năng, thế mạnh và các sản phẩm du lịch đặc trưng của tỉnh; trong đó có Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Lạng Sơn, du lịch cộng đồng, du lịch văn hóa - lịch sử, du lịch sinh thái và du lịch biên giới…

Với chuỗi hoạt động phong phú, giàu bản sắc và có tính kết nối, sự kiện hứa hẹn trở thành dịp để Nhân dân và du khách khám phá chiều sâu văn hóa Xứ Lạng, cảm nhận vẻ đẹp của vùng đất biên cương giàu truyền thống, đồng thời góp phần xây dựng hình ảnh Lạng Sơn là điểm đến hấp dẫn, thân thiện, giàu bản sắc, hướng tới phát triển du lịch bền vững.

L.HƯƠNG

XÂY DỰNG THƯƠNG HIỆU QUỐC GIA CHO CÁC NGÀNH CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA:

Đâu là tiêu chí quan trọng bậc nhất?

● ĐÌNH TOÁN

Trong bối cảnh công nghiệp văn hóa (CNVH) đang trở thành động lực tăng trưởng 2 con số, việc xây dựng thương hiệu quốc gia cho các ngành này là yêu cầu cần thiết. Việc xây dựng thương hiệu quốc gia sẽ góp phần chuyển hóa các giá trị văn hóa thành lợi thế cạnh tranh, tạo sức nhận diện riêng cho sản phẩm, dịch vụ sáng tạo của Việt Nam và mở rộng cơ hội tiếp cận thị trường quốc tế.

Bộ VHTTDL đặt mục tiêu đến năm 2030, phát triển từ 5-10 thương hiệu quốc gia về CNVH trong các lĩnh vực điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn, du lịch văn hóa... Các thương hiệu này sẽ thể hiện được bản sắc văn hóa Việt Nam, đồng thời đáp ứng yêu cầu cạnh tranh và phát triển trên thị trường quốc tế.

Làng cổ Đường Lâm đã, đang gắn với phát triển du lịch văn hóa Ảnh: MINH ANH

> *"Vấn đề quan trọng hiện nay là cần xác định cách đi phù hợp, lựa chọn những sản phẩm có tiềm năng, bản sắc riêng và đủ khả năng phát triển thành thương hiệu quốc tế. Nhà nước sẽ đóng vai trò dẫn dắt trong hoạt động xúc tiến, hỗ trợ xây dựng chính sách, tạo điều kiện để doanh nghiệp, hiệp hội và các đơn vị sản xuất đồng hành phát triển thương hiệu sản phẩm công nghiệp văn hóa Việt Nam."*
>
> **(Ông TRẦN HOÀNG, Cục trưởng Cục Công nghiệp văn hóa và Bản quyền tác giả)**

Xác định thật rõ nội hàm

Mặc dù đã đạt được những kết quả bước đầu, cần thẳng thắn nhìn nhận, CNVH Việt Nam vẫn chưa tạo dựng được nhiều thương hiệu và sản phẩm có tầm ảnh hưởng rộng rãi trên thị trường quốc tế. Thời gian gần đây, việc xây dựng thương hiệu quốc gia cho các ngành CNVH Việt Nam đang từng bước được quan tâm, gắn với định hướng phát triển CNVH và mở rộng giao lưu quốc tế. Tuy nhiên, quá trình này đặt ra nhiều vấn đề cần làm rõ về nội hàm, giá trị cốt lõi và những đặc trưng tạo nên sức nhận diện của từng ngành.

Cục trưởng Cục Công nghiệp văn hóa và Bản quyền tác giả (Bộ VHTTDL) Trần Hoàng nhấn mạnh, việc xây dựng thương hiệu quốc gia cho các sản phẩm CNVH không chỉ nhằm tạo dựng các thương hiệu đơn lẻ, mà hướng tới hình thành những thương hiệu mang tính dẫn dắt, có sức lan tỏa mạnh mẽ và đủ khả năng vươn tầm quốc tế. "Tuy nhiên, vấn đề quan trọng hiện nay là cần xác định cách đi phù hợp, lựa chọn những sản phẩm có tiềm năng, bản sắc riêng và đủ khả năng phát triển thành thương hiệu quốc tế. Nhà nước sẽ đóng vai trò dẫn dắt trong hoạt động xúc tiến, hỗ trợ xây dựng chính sách, tạo điều kiện để doanh nghiệp, hiệp hội và các đơn vị sản xuất đồng hành phát triển thương hiệu sản phẩm CNVH Việt Nam", Cục trưởng Trần Hoàng cho biết.

Về vấn đề nội hàm, ông Lê Quốc Vinh, Chủ tịch Le Group of companies cho rằng, một thương hiệu, sản phẩm hoặc dịch vụ chỉ có thể trở thành thương hiệu quốc gia khi đủ sức đại diện cho Việt Nam, góp phần định hình và nâng cao giá trị văn hóa của dân tộc trên thị trường quốc tế. Thương hiệu quốc gia không đơn thuần là việc trong nước tự công nhận hay gọi tên. Tiêu chí quan trọng là sản phẩm đó phải khiến thế giới muốn được sở hữu, muốn trải nghiệm và công nhận giá trị. Ông Lê Quốc Vinh cho biết thời gian qua, Việt Nam đã có một số sản phẩm CNVH nổi bật ở mảng game, chương trình giải trí.

"Tuy nhiên, đây có thể là thành công về mặt thương mại. Nhưng nếu vẫn sử dụng

Làm rõ những cơ chế để phát triển VHTT gắn với thực tiễn đô thị

● THÙY TRANG

Nhằm đề xuất cơ chế, chính sách và giải pháp phát triển văn hóa, thể thao (VHTT) trong đô thị, đồng thời chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn và nhận diện những vấn đề cần tiếp tục hoàn thiện, Sở VHTT TP.HCM sẽ phối hợp với Vụ Pháp chế, Bộ VHTTDL tổ chức hội thảo khoa học "Phát triển văn hóa, thể thao trong đô thị: Từ cơ chế, chính sách của Luật Phát triển đô thị và Dự thảo Luật Phát triển công nghiệp văn hóa đến thực tiễn các địa phương".

Nội dung hội thảo tập trung trao đổi về phát triển VHTT trong đô thị; cơ chế, chính sách trong Luật Phát triển đô thị và Dự thảo Luật Phát triển công nghiệp văn hóa; thực tiễn tại TP.HCM và kinh nghiệm của các địa phương. Các vấn đề được đặt ra gồm phát triển thiết chế, không gian VHTT; CNVH, kinh tế sáng tạo, kinh tế ban đêm, kinh tế thể thao; bảo tồn di sản, huy động nguồn lực xã hội và phát triển nguồn nhân lực.

Vận dụng cơ chế mới để phát triển VHTT

Trong bối cảnh đô thị phát triển nhanh, VHTT cần được quan tâm cả về không gian hoạt động, thiết chế phục vụ cộng đồng lẫn cơ chế đầu tư, quản lý và khai thác. Việc hoàn thiện chính sách có ý nghĩa quan trọng để phát huy nguồn lực xã hội, mở rộng cơ hội sáng tạo, đồng thời đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa và rèn luyện thể chất của người dân.

Chia sẻ với *Văn Hóa*, Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Trần Thế Thuận cho biết: Thành phố sẽ vận dụng tối đa các quy định tại Điều 26 về phát triển VHTTDL của Luật Phát triển đô thị. Đây là cơ sở pháp lý tạo thêm điều kiện để ngành VHTT chủ động nghiên cứu, tham mưu và triển khai các cơ chế phù hợp với yêu cầu phát triển của Thành phố". Luật Phát triển đô thị có hiệu lực từ ngày 1.10.2026, trao thẩm quyền cho HĐND TP.HCM quy định cơ chế, chính sách nhằm bảo vệ và phát triển VHTTDL. Trong đó có chính sách khuyến khích, huy động nguồn lực xã hội hóa, sử dụng tài sản công và ngân sách thành phố; hỗ trợ tổ chức, cá nhân tôn tạo, bảo vệ khu vực có giá trị văn hóa, lịch sử, công trình kiến trúc có giá trị; bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa của các dân tộc thiểu số sinh sống trên địa bàn.

Một nội dung đáng chú ý là thẩm quyền quy định cơ chế quản lý, chính sách ưu đãi, hỗ trợ phát triển kinh tế ban đêm; các khu phát triển thương mại, VHTT; trung tâm, cụm, khu công nghiệp sáng tạo văn hóa và tổ hợp sáng tạo văn hóa. Luật cũng quy định thẩm quyền của HĐND thành phố trong việc hỗ trợ, giao nhiệm vụ, đặt hàng hoặc đấu thầu sáng tạo, phổ biến các công trình, sản phẩm, tác phẩm văn học, nghệ thuật có giá trị cao về tư tưởng, nội dung và nghệ thuật. Cùng với đó là các chính sách phát hiện, bồi dưỡng, đào tạo, trọng dụng và chăm lo nguồn nhân lực VHTT, văn học, nghệ thuật, ưu tiên nghệ thuật truyền thống và bảo tồn di sản văn hóa Việt Nam…

TP.HCM định hướng phát triển công nghiệp văn hóa gắn với bảo tồn, phát huy di sản, mở rộng không gian sáng tạo Ảnh: TTNT

Theo định hướng của ngành VHTT TP.HCM, việc vận dụng các quy định này cần gắn với yêu cầu thực tiễn, từ xây dựng cơ chế huy động nguồn lực, phát triển thiết chế đến bảo tồn di sản và chăm lo đội ngũ hoạt động trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể thao. Hiệu quả thực thi cần được thể hiện bằng kết quả cụ thể, thay vì dừng ở việc ban hành chính sách. Bên cạnh thẩm quyền của HĐND thành phố, Luật còn quy định một số thẩm quyền của UBND thành phố trong hợp tác công - tư để quản lý, khai thác di tích lịch sử, văn hóa, công trình kiến trúc có giá trị; cũng như các vấn đề về bảo vệ, bảo quản, tu bổ và phục hồi di tích theo quy định. Điều này đặt ra yêu cầu phối hợp giữa các cơ quan quản lý, đơn vị chuyên môn và địa phương để vừa phát huy giá trị di sản, vừa bảo đảm việc bảo vệ các yếu tố gốc cấu thành di tích.

IP (sở hữu trí tuệ) mua bản quyền từ nước ngoài, chúng ta vẫn chưa thể xem là thương hiệu quốc gia. Chỉ khi nào bán được IP do mình sáng tạo cho các đối tác nước ngoài, chúng ta mới có thể coi đó là thương hiệu quốc gia", ông Lê Quốc Vinh nhận định.

Phát triển cả bề rộng lẫn chiều sâu

Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam đã đặt mục tiêu hình thành các thương hiệu quốc gia về CNVH, xây dựng các liên hoan nghệ thuật và lễ hội văn hóa tầm vóc quốc tế, thành lập thêm các trung tâm văn hóa Việt Nam ở nước ngoài và nâng cao sức mạnh mềm quốc gia. Định hướng này đáp ứng yêu cầu đặt ra trong bối cảnh hiện nay, khi sức mạnh mềm văn hóa ngày càng có vai trò trong việc nâng cao sức hút của Việt Nam đối với khách du lịch, nhà đầu tư, hoạt động thương mại và các đối tác quốc tế.

Đồng thời, đây cũng là nguồn lực giúp đất nước tăng cường khả năng thích ứng, bảo vệ lợi ích quốc gia trước sự cạnh tranh ngày càng phức tạp trên thế giới về giá trị, hình ảnh và tầm ảnh hưởng. Khi được tổ chức và khai thác trong một chuỗi giá trị thống nhất, thương hiệu quốc gia của các ngành CNVH vừa góp phần khẳng định bản sắc dân tộc, mở rộng sức lan tỏa, vừa tạo thêm giá trị kinh tế, cơ hội việc làm và ảnh hưởng quốc tế lâu dài. Ông Nguyễn Lâm Thanh (đại diện TikTok Việt Nam) cho rằng, việc xây dựng thương hiệu quốc gia cho các ngành CNVH cần được triển khai đồng thời theo chiều sâu và diện rộng. Ở chiều sâu, cần lựa chọn một số lĩnh vực cụ thể trong các ngành CNVH để tập trung xây dựng thương hiệu, gắn với địa phương hoặc điểm đến có định hướng và cam kết phát triển lâu dài. Mô hình phường Cửa Nam (Hà Nội) hướng tới trở thành trung tâm sáng tạo, CNVH giữa lòng Thủ đô là một ví dụ.

Ở phạm vi rộng hơn, việc xây dựng cần được thiết kế theo hướng phổ quát, tạo cơ hội để cả doanh nghiệp nhỏ và các nhà sáng tạo tham gia. Những vướng mắc về chính sách cần sớm được cơ quan quản lý kịp thời tháo gỡ. "Trong đó, các thủ tục, chính sách liên quan đến CNVH, sáng tạo cần được đơn giản hóa hơn nữa, có tính khuyến khích hơn. Càng không nên để những sản phẩm sáng tạo của các cá nhân người Việt Nam như game hay phim lại chọn phát hành ở nước ngoài chỉ vì thủ tục dễ dàng hơn", ông Nguyễn Lâm Thanh cho hay. Nhìn từ kinh nghiệm quốc tế, Ths Trần Đăng Khoa (Bảo tàng Vĩnh Long) chỉ rõ, bài học nổi bật từ Hàn Quốc là Chính phủ không xem văn hóa đơn thuần như một lĩnh vực giải trí hay tiêu dùng, mà coi đây là một cấu phần của chiến lược thương hiệu quốc gia, thường được nhắc đến với khái niệm "Korean wave" hay "K- brand". Đáng chú ý, ngân sách đầu tư cho nghiên cứu và phát triển của Hàn Quốc trong lĩnh vực khoa học và công nghệ, bao gồm cả công nghệ văn hóa đã đạt khoảng 5% GDP, thuộc nhóm cao nhất thế giới. Mức đầu tư này tạo nền tảng quan trọng cho sự phát triển mạnh mẽ của các ngành công nghiệp nội dung như âm nhạc, điện ảnh, game và truyền thông số…

Từ kinh nghiệm đó, Ths Trần Đăng Khoa khẳng định, một hàm ý chính sách quan trọng đối với Việt Nam là cần chuyển đổi tư duy từ mô hình phát triển văn hóa mang tính "phục vụ" sang mô hình "khởi nghiệp văn hóa". Trong đó, các doanh nghiệp sáng tạo và các startup văn hóa được xem là chủ thể trung tâm của hệ sinh thái. Việc xây dựng các quỹ đầu tư mang tính chiến lược để hỗ trợ vốn cho các doanh nghiệp sáng tạo, có thể trở thành một công cụ quan trọng. ■

Hoàn thiện chính sách phát triển công nghiệp văn hóa

Cùng với Luật Phát triển đô thị, Dự thảo Luật Phát triển CNVH là nội dung trọng tâm sẽ được trao đổi tại hội thảo. Việc xây dựng dự án luật nhằm cụ thể hóa Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 7.1.2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam, đồng thời triển khai các chỉ đạo, kết luận của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tại Phiên họp thứ hai của Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam.

Theo Bộ VHTTDL, giai đoạn 2018 - 2025, tỷ trọng CNVH trong GDP Việt Nam ước đạt khoảng 4-5%, trong khi mục tiêu đến năm 2030 là tối thiểu 7% GDP. Việt Nam có nguồn tài nguyên văn hóa phong phú, lực lượng sáng tạo trẻ và thị trường rộng lớn, nhưng tiềm năng chưa được khai thác tương xứng. Một trong những nguyên nhân là các quy định hiện hành nằm rải rác trong nhiều luật chuyên ngành, chủ yếu điều chỉnh từng lĩnh vực, trong khi cơ chế liên kết chuỗi giá trị công nghiệp văn hóa vẫn cần được hoàn thiện. Chuỗi giá trị này bao gồm sáng tạo, quyền sở hữu trí tuệ, nguồn vốn, sản xuất, phân phối, doanh thu, tái đầu tư và xuất khẩu sản phẩm văn hóa. Dự thảo luật được xây dựng theo hướng hình thành khung chính sách liên ngành, tập trung tháo gỡ những điểm nghẽn và bổ sung cơ chế còn thiếu từ thực tiễn, đồng thời tránh quy định trùng lặp với các luật chuyên ngành và không làm phát sinh thủ tục hành chính không cần thiết.

Sáu nhóm chính sách lớn của dự thảo gồm hệ sinh thái CNVH; tài sản trí tuệ; nhân lực và nhân tài; hạ tầng; thị trường; hỗ trợ tài chính và ưu đãi đầu tư. Các nội dung hướng đến kết nối chủ thể sáng tạo với doanh nghiệp và thị trường, hỗ trợ khai thác tài sản trí tuệ, phát triển không gian sáng tạo, nâng cao năng lực sản xuất, phân phối và xuất khẩu sản phẩm, dịch vụ văn hóa. Đối với TP.HCM, việc phát triển CNVH có liên quan trực tiếp đến xây dựng không gian sáng tạo, phát huy di sản, phát triển hoạt động nghệ thuật và huy động nguồn lực đầu tư. Kết hợp các cơ chế của Luật Phát triển đô thị với định hướng xây dựng Luật Phát triển CNVH sẽ tạo thêm cơ sở để thành phố nghiên cứu, đề xuất chính sách phù hợp với điều kiện thực tế.

Theo Sở VHTT TP.HCM, thông qua trao đổi giữa cơ quan quản lý, chuyên gia và các địa phương, hội thảo hướng đến làm rõ những cơ chế cần thiết để phát triển VHTT gắn với thực tiễn đô thị; phát huy nguồn lực, nâng cao hiệu quả quản lý và tạo điều kiện để người dân tiếp cận, thụ hưởng các giá trị văn hóa, thể thao. Chương trình cũng gắn với hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật, hưởng ứng Ngày Pháp luật 9.11 và chuỗi hoạt động hướng tới Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11. ■

Ai hưởng lợi từ giá trị di sản?

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Bộ VHTTDL đang hoàn thiện Đề án "Định giá kinh tế di sản - TEV, lượng hóa giá trị kinh tế tổng thể di sản thế giới", dự kiến trình Chính phủ phê duyệt trong quý IV.2026. Từ Hội An, Mỹ Sơn đến Huế, Tràng An, yêu cầu đặt ra là lượng hóa đúng lợi ích, chi phí để nguồn lực trở lại nuôi dưỡng di sản.

Từ thực tiễn hai di sản Hội An, Mỹ Sơn, bà Nguyễn Thị Anh Thi, Phó Chủ tịch UBND TP Đà Nẵng dẫn một đối chiếu đáng chú ý: Từ năm 2024 đến hết nửa đầu năm 2026, doanh thu bán vé đô thị cổ Hội An đạt trên 500 tỉ đồng; doanh thu bán vé và dịch vụ tại Khu đền tháp Mỹ Sơn gần 200 tỉ đồng. Hai khoản thu cho thấy sức hút kinh tế trực tiếp của di sản.

Theo bà Thi, Đề án TEV cần giúp địa phương trả lời: Di sản tạo ra những giá trị gì, lan tỏa tới đâu và cần ưu tiên nguồn lực bảo tồn thế nào. Một ngôi nhà cổ Hội An lưu giữ nếp sống qua nhiều thế hệ; nghề thủ công nuôi dưỡng kỹ năng và ký ức cộng đồng. Với Mỹ Sơn, ngoài doanh thu tham quan còn có giá trị khảo cổ, nghiên cứu, giáo dục. Những đóng góp ấy không thể chỉ đọc từ thống kê vé. TEV, hay tổng giá trị kinh tế, nhận diện cả lợi ích giao dịch và giá trị phi thị trường, kể cả giá trị gìn giữ cho các thế hệ tương lai. Đây không phải là phép tính "định giá" để thương mại hóa di sản, càng không phải khoản ngân sách sẵn có để phân chia. Nếu phương pháp đáng tin cậy, kết quả lượng hóa có thể bổ sung căn cứ đầu tư, thiết kế chính sách tài chính bảo tồn và chia sẻ lợi ích cộng đồng.

Tại hội thảo khoa học về đô thị thương cảng diễn ra tại Hội An ngày 22.10.2026, tham luận "Cái nhìn từ "kinh tế di sản" đối với bảo tồn, sáng tạo và phát triển di sản văn hóa truyền thống xứ Quảng trong bối cảnh mới của Đà Nẵng hiện nay: Nghiên cứu trường hợp di sản Đô thị cổ Hội An" của PGS.TS. Dương Văn Huy và nhóm tác giả cho rằng, tiếp cận di sản như tài sản văn hóa cần gìn giữ và nguồn lực có thể nuôi dưỡng phát triển. Nhóm tác giả đặt những giá trị nội tại, việc truyền thừa, đổi mới sáng tạo, phát triển du lịch có trách nhiệm và vai trò cộng đồng trong một quan hệ hữu cơ. Góc nhìn ấy gặp TEV ở một điểm: Muốn phân bổ nguồn lực hợp lý, cần nhìn thấy lợi ích và chi phí phân tán. Hộ gia đình bảo dưỡng nhà cổ, nghệ nhân truyền nghề hay cộng đồng giữ cảnh quan góp phần duy trì sức hấp dẫn di sản, nhưng những đóng góp ấy khó xuất hiện trong thống kê bán vé. Nghiên cứu phải nhận diện điều đó, không mặc định người dân đã hưởng lợi tương xứng khi du lịch tăng trưởng.

Khi nhìn di sản qua nhiều tầng giá trị, câu hỏi "ai hưởng lợi?" cần được đặt cùng câu hỏi "ai đang chịu chi phí?". Lợi ích có thể đến với doanh nghiệp, hộ kinh doanh, người lao động, cơ sở dịch vụ, hoạt động giáo dục và cả những người mong di sản còn nguyên vẹn. Chi phí lại xuất hiện ở công tác tu bổ, giữ không gian cư trú, xử lý môi trường, quản lý dòng khách, ứng phó thiên tai hay truyền nghề. Chúng không phát sinh cùng một nơi và không thể đo bằng cùng một phép tính.

Bài học từ các địa phương không nằm ở mô hình nào thu được nhiều tiền hơn, mà ở cách kết nối bảo tồn với lợi ích lâu dài. Hội An cần tính đến cư trú, làng nghề và vùng phụ cận; Mỹ Sơn chú trọng khảo cổ, nghiên cứu, giáo dục, cảnh quan. Huế và Tràng An gợi mở kinh nghiệm về thể chế và sinh kế cộng đồng. Với Hội An, Mỹ Sơn, Huế và Tràng An, thước đo cuối cùng không chỉ là giá trị kinh tế được ước tính cao đến đâu, mà là kết quả ấy có giúp quản lý tốt hơn, bảo vệ những giá trị không thể thay thế và để người góp công gìn giữ di sản tham gia, thụ hưởng thực chất hơn hay không. ■

CÔNG NGHỆ BƯỚC LÊN SÂN KHẤU:

Phép thử bản lĩnh nghệ thuật

● **THANH MAI**

Từ những màn trình chiếu 3D, sân khấu nước đến hình ảnh tạo bởi AI, công nghệ đang mang đến diện mạo mới cho nghệ thuật biểu diễn. Nhưng đằng sau những hiệu ứng mãn nhãn là bài toán không dễ giải đối với các nhà hát: Làm sao để công nghệ phát huy sức mạnh mà vẫn giữ được bản sắc từng loại hình và vai trò sáng tạo của người nghệ sĩ?

Công nghệ mở rộng không gian biểu đạt trong vở "Sơn Thần - Thủy Quái", đồng thời đặt ra yêu cầu tôn trọng bản sắc nghệ thuật và vai trò sáng tạo của nghệ sĩ

Công nghệ phải bắt đầu từ kịch bản

Nhờ trình chiếu, không gian rạp xiếc hóa thành núi rừng, đại dương, cho phép sân khấu kể những câu chuyện quen thuộc bằng hình thức mới. Nhưng công nghệ cần tìm đúng chỗ đứng trong tác phẩm. Tại Liên đoàn Xiếc Việt Nam, hai chương trình *Sơn Thần - Thủy Quái* và *Kỳ Yến - Bữa tiệc diệu kỳ* cho thấy những hướng thử nghiệm khác nhau. Ra mắt ngày 25.9, *Sơn Thần - Thủy Quái* khai thác truyền thuyết Sơn Tinh - Thủy Tinh, kết hợp kỹ thuật xiếc với 3D Mapping, sân khấu nước, ánh sáng và âm nhạc. Các màn diễn kết thành câu chuyện, với hình ảnh và hiệu ứng tham gia dẫn dắt cảm xúc. Còn *Kỳ Yến - Bữa tiệc diệu kỳ* thuộc sáng kiến đổi mới nghệ thuật biểu diễn của Bộ VHTTDL năm 2026, tìm kiếm mô hình thưởng thức kết hợp biểu diễn, công nghệ với trải nghiệm văn hóa, ẩm thực.

Đằng sau những cảnh diễn là công việc phức tạp. Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam, NSND Tống Toàn Thắng cho rằng, ứng dụng công nghệ số trước hết đòi hỏi thay đổi tư duy của người đứng đầu, đạo diễn và toàn bộ ê kíp sáng tạo. Công nghệ phải được tính đến ngay khi hình thành ý tưởng, viết kịch bản, tổ chức không gian biểu diễn, chứ không đợi vở diễn hoàn thành mới đưa thêm hiệu ứng vào cho bắt mắt.

Liên đoàn đã tiếp cận hướng đi này hơn 10 năm trước, nhưng thực tế không dễ dàng. Rạp Xiếc Trung ương được xây dựng cách đây khoảng 35 năm, khi những yêu cầu trình chiếu hiện đại chưa được đặt ra. Muốn chiếu hình ảnh lên mái vòm, ê kíp phải thử nghiệm, điều chỉnh thiết bị treo, hệ thống đèn và xử lý sự tương thích của ánh sáng. Đầu tư vì thế cần phù hợp điều kiện rạp và đồng bộ trong vận hành.

Theo NSND Tống Toàn Thắng, trong *Sơn Thần - Thủy Quái,* công nghệ giúp dựng nên không gian núi rừng, đại dương, tạo thêm điều kiện để nghệ sĩ hóa thân vào truyền thuyết. Song sức hấp dẫn vẫn nằm ở động tác khó, bản lĩnh và nhiều năm khổ luyện của nghệ sĩ. Không hiệu ứng nào thay thế được cảm giác hồi hộp khi họ thực hiện kỹ thuật nguy hiểm.

Trong xiếc, từng khoảnh khắc biểu diễn không hoàn toàn giống nhau. Thời gian lấy thăng bằng, trạng thái cơ thể hay nhịp hoàn thành động tác có thể thay đổi. Người vận hành âm thanh, ánh sáng, hình ảnh vì thế phải hiểu tiết mục, quan sát nghệ sĩ và điều chỉnh theo diễn biến thực tế. Hiệu ứng sai nhịp có thể gây trở ngại cho nghệ sĩ.

Từ phía đơn vị công nghệ, ông Nguyễn Đức Quang, Nhà sáng lập, Giám đốc VietArt cho biết, nhóm thực hiện đã dành bốn tháng chuẩn bị đồ họa và các giải pháp mapping panorama, mapping sàn, laser cho *Sơn Thần - Thủy Quái.* Theo ông, đơn vị công nghệ phải cùng ê kíp nghệ thuật xây dựng ý tưởng, kịch bản để chọn giải pháp thực sự phù hợp nội dung và điều kiện biểu diễn.

Mỗi loại hình cần một cách làm riêng

Nếu xiếc có thể khai thác hình ảnh quy mô lớn để mở rộng không gian, múa rối lại đòi hỏi sự tiết chế. Giám đốc Nhà hát Múa rối Việt Nam, NSND Nguyễn Tiến Dũng nhìn nhận, những con rối nhỏ với chuyển động tinh tế dễ bị chìm trước hình ảnh trình chiếu quá lớn hoặc hiệu ứng quá mạnh. Khi khán giả chỉ chăm chú vào màn hình mà bỏ qua nét chuyển động của con rối, công nghệ đã đi chệch mục đích ban đầu. Điều cần giữ lại là vẻ đẹp của nhân vật rối và kỹ thuật điều khiển khéo léo của nghệ sĩ.

Sự lựa chọn còn phụ thuộc vào khả năng đầu tư. Nhà hát Múa rối Việt Nam có những rạp khoảng 200 chỗ, sân khấu lớn nhất cũng chỉ khoảng 300 chỗ. Vì vậy, cân đối doanh thu với chi phí lắp đặt và duy trì hệ thống hiện đại là bài toán không đơn giản. Riêng múa rối nước, môi trường ẩm cùng tần suất biểu diễn cao khiến thiết bị chiếu sáng nhanh xuống cấp. Đầu tư thiếu đồng bộ có thể khiến công nghệ trở thành gánh nặng vận hành, thay vì giúp nhà hát nâng chất lượng chương trình.

Nhìn từ sân khấu kịch, Giám đốc Nhà hát Kịch Hà Nội, NSND Trung Hiếu nhấn mạnh, kinh phí chỉ là một phần của vấn đề; năng lực sáng tạo và tổ chức sản xuất mới quyết định thiết bị được khai thác ra sao. Trong đợt sửa chữa năm 2019, nhà hát lắp dựng hệ thống sân khấu quay, nâng hạ trên kết cấu sẵn có. Hai vòng đồng tâm đường kính khoảng 8m và 3m có thể quay ngược chiều; sàn diễn nhỏ ở giữa nâng được khoảng 70-80cm. Ê kíp phải phối hợp gần một năm với đội ngũ cơ khí để thử nghiệm, điều chỉnh, và sau khi đưa vào sử dụng vẫn cần bảo dưỡng thường xuyên.

Kinh nghiệm ấy tiếp tục được vận dụng trong vở *Huyền tích Hồ Gươm.* Nhà hát phối hợp với đạo diễn Khải Anh và đơn vị công nghệ, kết hợp hình ảnh AI với diễn xuất trực tiếp, mở rộng không gian tái hiện những cảnh chiến trận, Lê Lai cứu chúa và sự tích trả gươm. Dù vậy, NSND Trung Hiếu lưu ý các giải pháp hiện đại phải phục vụ phương án dàn dựng thống nhất, tôn trọng tính ước lệ và nhịp điệu riêng của sân khấu. Không phải cảnh nào cũng cần tái hiện thật nhiều chi tiết, càng không thể lấy sự hoành tráng làm thước đo cho hiệu quả nghệ thuật.

Từ yêu cầu dàn dựng các tác phẩm lịch sử, ông đề xuất xây dựng hệ thống dữ liệu văn hóa, lịch sử chuẩn xác về trang phục, giáp trụ, cờ hiệu, kiến trúc và sinh hoạt qua từng thời kỳ. Đây sẽ là cơ sở để các ê kíp tra cứu khi sử dụng công nghệ tái hiện quá khứ, hạn chế sai lệch do thiếu tư liệu hoặc phụ thuộc vào những hình ảnh được tạo ra sẵn.

Với nghệ sĩ, đổi mới công nghệ còn đồng nghĩa thay đổi cách tập luyện. NSƯT Thu Hương (Liên đoàn Xiếc Việt Nam) cho biết, trong *Sơn Thần - Thủy Quái* và *Kỳ Yến - Bữa tiệc diệu kỳ*, người biểu diễn phải làm quen với ánh sáng, hình ảnh và chuyển động sân khấu. Ở những tiết mục trên cao, ánh sáng mapping có thể tạo ra vùng tối, ảnh hưởng tầm nhìn và tâm lý, nên việc phối hợp với bộ phận kỹ thuật quan trọng để bảo đảm an toàn.

Ngoài kỹ thuật xiếc, nghệ sĩ còn phải rèn luyện khả năng biểu cảm, nhập vai và giao lưu với khán giả; có khi vừa hoàn thành những động tác tiêu tốn nhiều sức lực đã phải tiếp tục thoại. Điều đó đòi hỏi người biểu diễn phải thích ứng với cách dàn dựng mới và phối hợp ăn ý với ê kíp kỹ thuật. Công nghệ có thể làm thay đổi diện mạo sân khấu, giúp những câu chuyện quen thuộc trở nên hấp dẫn hơn. Nhưng điều khiến khán giả hồi hộp, xúc động và nhớ đến một vở diễn vẫn là tài năng, sự khổ luyện và cách người nghệ sĩ thể hiện vai diễn của mình. Đó cũng là điều mà những màn trình chiếu hiện đại đến đâu cũng khó lòng thay thế. ■

Đưa văn hóa Khmer Nam Bộ vào không gian âm nhạc

Không gian văn hóa Khmer Nam Bộ với những mái chùa đặc trưng, hình ảnh các vị sư Phật giáo Nam tông và nhịp sống bình dị của người dân được tái hiện trong MV *Mẹ Cò.* Thông qua câu chuyện về tình mẫu tử và lòng hiếu thảo, tác phẩm góp phần giới thiệu nét đẹp văn hóa của đồng bào Khmer đến công chúng. Trên nền giai điệu sâu lắng, ca từ giàu tính tự sự, MV gợi nhắc những ký ức gia đình và tình thương được vun đắp qua nhiều thế hệ. Sự kết hợp giữa âm nhạc và hình ảnh văn hóa bản địa cũng tạo thêm nét riêng cho câu chuyện được kể bằng ngôn ngữ điện ảnh.

Mẹ Cò là sản phẩm mới của ca sĩ Phúc Anh, thuộc dự án *54 Dân tộc Việt Nam* kết hợp sáng tạo âm nhạc, gìn giữ văn hóa và hoạt động thiện nguyện. Nữ ca sĩ đảm nhận các vai trò sáng tác, thể hiện ca khúc, đạo diễn và biên kịch.

Sau hơn một năm triển khai, dự án đã thực hiện các MV *Ta từ đâu tới, Trẻ vùng cao, 54 Dân tộc Việt Nam,* đồng thời tổ chức trao học bổng, tặng quà cho trẻ em và người dân có hoàn cảnh khó khăn tại nhiều địa phương. Đáng chú ý, bức tranh *Hoa sen 54 dân tộc Việt Nam*, có sự tham gia của học sinh thuộc 54 dân tộc, đã được Tổ chức Kỷ lục Việt Nam xác lập kỷ lục.

H.HẠNH

HOẠT HÌNH VIỆT NAM:

Về đâu sau một mùa khởi sắc?

● **THẢO MY**

Mùa hè 2025, ba bộ phim hoạt hình Việt lần lượt ra rạp, mang đến tín hiệu khởi sắc sau nhiều năm thưa vắng. Thế nhưng, sang năm 2026, màn ảnh rộng lại thiếu bóng phim nội, trong khi các thương hiệu hoạt hình ngoại tiếp tục thắng lớn tại phòng vé. Đằng sau sự chững lại ấy là những khó khăn về vốn, kịch bản, thị trường và cả hành trình xây dựng những nhân vật đủ sức chinh phục khán giả.

Sau ba phim ra rạp là khoảng lặng

Dế Mèn: Cuộc phiêu lưu tới xóm Lầy Lội tìm cảm hứng từ nhân vật văn học quen thuộc, *Trạng Quỳnh nhí: Truyền thuyết Kim Ngưu* khai thác chất liệu dân gian, còn *Wolfoo & Cuộc đua Tam Giới* đưa một thương hiệu hoạt hình đã có khán giả trên nền tảng số lên màn ảnh rộng. Với những cách tiếp cận khác nhau, cả ba tác phẩm cho thấy nỗ lực của các nhà sản xuất tư nhân trong việc tìm kiếm chỗ đứng cho hoạt hình Việt tại rạp chiếu thương mại.

Đó là bước đi đáng ghi nhận, song kết quả bán vé chưa đủ tạo đà cho các dự án tiếp theo. Theo Box Office Vietnam, *Dế Mèn: Cuộc phiêu lưu tới xóm Lầy Lội* thu hơn 21,5 tỉ đồng, nổi bật nhất trong ba phim. *Trạng Quỳnh nhí: Truyền thuyết Kim Ngưu* đạt hơn 3,2 tỉ đồng, còn *Wolfoo & Cuộc đua Tam Giới* hơn 3 tỉ đồng. Dù mỗi phim có cách kể và nhóm khán giả riêng, khoảng cách doanh thu cho thấy sự quan tâm của công chúng chưa chuyển thành sức mua ổn định.

Ông Nguyễn Khánh Dương, người sáng lập Box Office Vietnam, từng nhận định hoạt hình Việt chiếu thương mại khó thu hồi vốn, khiến nhà đầu tư còn dè dặt. Một bộ phim hoạt hình dài đòi hỏi nhiều công đoạn sản xuất, nhân lực và thời gian; khi doanh thu chưa khả quan, quyết định đầu tư cho phim tiếp theo càng khó khăn. Nhà sản xuất không chỉ cần hoàn thành tác phẩm mà còn phải tính chuyện quảng bá, phân phối và có đủ suất chiếu để tiếp cận khán giả.

Bài toán về phim dành cho khán giả nhỏ tuổi thực ra đã xuất hiện ở cả những tác phẩm người đóng. *Maika: Cô bé đến từ hành tinh khác* năm 2022 có kinh phí khoảng 30 tỉ đồng, nhưng doanh thu chỉ hơn 6,4 tỉ đồng. Đến năm 2024, *Kính vạn hoa: Bắt đền con ma* cũng thu hơn 6 tỉ đồng. Những trường hợp ấy không thuộc thể loại hoạt hình, nhưng cùng gợi ra một thực tế: Làm phim cho thiếu nhi tại Việt Nam vẫn là cuộc đầu tư nhiều rủi ro.

Trong khi đó, phim hoạt hình nhập khẩu có sẵn lợi thế về tên tuổi. *Doraemon Movie 45: Nobita và lâu đài dưới đáy biển*, khởi chiếu ngày 22.5.2026, vượt mốc 200 tỉ đồng tại Việt Nam. Đây là bản làm lại bộ phim năm 1983, nhưng sức hút của nhân vật đã đồng hành với nhiều thế hệ khán giả vẫn đủ đưa các gia đình tới rạp. Mùa hè năm nay còn có *Toy Story 5, Minions & Quái vật* và *Conan Movie 29,* những thương hiệu sở hữu cộng đồng người hâm mộ cùng hệ thống quảng bá rộng khắp.

Hình ảnh trong phim "Trạng Quỳnh nhí - Truyền thuyết Kim Ngưu"

Đặt bên cạnh các tên tuổi ấy, một phim hoạt hình Việt mới phải mất nhiều công sức để được biết đến, thuyết phục phụ huynh mua vé và giữ chân trẻ em đến phút cuối. Nhu cầu đưa trẻ tới rạp vẫn hiện hữu, nhưng phụ huynh thường cân nhắc nội dung, độ tuổi phù hợp, lịch chiếu và lời giới thiệu đáng tin cậy trước khi mua vé. Ngoài chất lượng nghệ thuật, phim Việt cần được giới thiệu đúng cách để gia đình biết đến và lựa chọn. Vì thế, chuyện vắng phim trong năm 2026 không chỉ là khoảng trống của lịch phát hành, nó còn phản ánh những khó khăn về vốn, thị trường, cách tiếp cận khán giả và khả năng nuôi dưỡng thương hiệu lâu dài.

Tìm đường ra rạp từ những câu chuyện Việt

Hoạt hình Việt từng có những tác phẩm ghi dấu trong ký ức nhiều thế hệ như *Mèo con, Trê Cóc, Đáng đời thằng cáo, Tít và Mít, Chuyện ông Gióng, Giấc mơ của ếch xanh.* Đặc biệt, NSND Ngô Mạnh Lân đoạt giải Bồ nông Bạc tại LHP Hoạt hình quốc tế Mamaia (Romania) năm 1966 với *Mèo con; năm 1971, Chuyện ông Gióng* giành giải Bồ câu Vàng tại LHP quốc tế Leipzig. Những thành tựu đó khẳng định sức sáng tạo của các thế hệ nghệ sĩ đi trước, nhưng cũng cho thấy giải thưởng nghệ thuật không tự bảo đảm thành công khi phát hành thương mại.

Từ truyền thống ấy, các nhà làm phim hôm nay phải giải một bài toán khác. Kỹ thuật đồ họa và thiết bị ngày càng hiện đại, nhưng một nhân vật được vẽ đẹp chưa chắc đã khiến trẻ nhớ mãi. Điều quyết định vẫn là kịch bản, tính cách nhân vật, nhịp kể và một thế giới đủ hấp dẫn để khán giả muốn trở lại. Đây là những khâu cần người viết giỏi, đội ngũ làm nghề vững và sự đầu tư bền bỉ, trong khi không ít đơn vị vẫn thiếu nguồn lực để phát triển dự án dài hơi.

Nhật Bản, Hàn Quốc có những hệ sinh thái nội dung cho phép nhân vật bước từ truyện tranh, sách và phim truyền hình lên màn ảnh rộng. Khi đến rạp, khán giả đã quen câu chuyện, nhận ra nhân vật và có sẵn lý do để chờ phần phim mới. Việt Nam chưa có nhiều thương hiệu truyện tranh, hoạt hình đạt sức sống tương tự, nên mỗi tác phẩm điện ảnh thường phải tự tìm khán giả từ đầu.

Dẫu vậy, sự thưa vắng ở rạp không có nghĩa hoạt hình Việt thiếu người làm hoặc thiếu sản phẩm. Nhiều studio đã tham gia chuỗi sản xuất quốc tế, làm chủ các công đoạn kỹ thuật và xây dựng đội ngũ chuyên môn. Trên nền tảng số, loạt phim Wolfoo thu hút lượng xem lớn từ trẻ em ở nhiều quốc gia, cho thấy nhân vật do người Việt tạo ra hoàn toàn có thể tiếp cận công chúng rộng rãi. Vấn đề là làm thế nào chuyển được kinh nghiệm sản xuất và sức hút trực tuyến thành những bộ phim điện ảnh có đời sống riêng.

Một hướng đi đáng chú ý nằm ở kho chất liệu văn hóa trong nước. Truyền thuyết, truyện dân gian, văn học thiếu nhi, lịch sử hay những câu chuyện thường ngày đều có thể mở ra thế giới hoạt hình phong phú. Song khán giả nhỏ tuổi cần một câu chuyện cuốn hút trước khi nhận ra những ý nghĩa văn hóa gửi gắm trong đó. Nếu chỉ đưa trang phục, phong cảnh, biểu tượng dân gian lên màn ảnh mà thiếu nhân vật sống động, chất liệu Việt khó trở thành lợi thế.

Bản sắc nên được thể hiện qua cách nhân vật nghĩ, nói, hành động, qua gia đình và cộng đồng nơi câu chuyện diễn ra. Khi những chi tiết ấy gắn tự nhiên với cuộc phiêu lưu, bộ phim có thể gần gũi với trẻ em Việt mà vẫn mở cửa cho khán giả nước ngoài. Để làm được điều đó, các đơn vị sản xuất cần quan tâm từ khâu phát triển kịch bản, xây dựng thương hiệu đến phát hành và tiếp thị, thay vì trông chờ một phim bất ngờ thắng lớn.

Nhìn từ những thử nghiệm năm 2025, khoảng lặng hiện nay là dịp để các nhà làm phim xem lại những gì đã được và chưa được. Nhưng nếu sự chuẩn bị không dẫn tới tác phẩm mới, trẻ em sẽ tiếp tục tìm thấy niềm vui trong các thế giới hoạt hình ngoại nhập. Mỗi thế hệ chỉ có một tuổi thơ; điều đáng mong đợi là trên màn ảnh rộng, các em cũng được gặp những nhân vật, nghe những câu chuyện lớn lên từ chính đời sống và văn hóa Việt. ■

Tác phẩm của nhà văn Đoàn Giỏi lên màn ảnh rộng

Truyện dài *Cuộc truy tầm kho vũ khí* của nhà văn Đoàn Giỏi được Công ty cổ phần Phim Giải Phóng chuyển thể thành phim *Giao điểm sinh tử,* do đạo diễn Ngô Xuân Phước thực hiện. Tác phẩm ra mắt khán giả tại TP.HCM tối 28.10 vừa qua.

Lấy bối cảnh năm 1952 ở Chiến khu Đ, phim theo chân một đội truy tìm kho vũ khí do quân Nhật bỏ lại giữa rừng sâu. Cuộc tìm kiếm bắt đầu từ những manh mối do giao liên trẻ Nguyễn Văn Dũng mang về sau khi thoát chết. Đội do chỉ huy Ninh dẫn đầu lên đường, trong khi toán biệt kích Pháp dưới quyền sĩ quan Laurent truy đuổi.

Giữa địa hình hiểm trở, thác lũ và những cuộc phục kích, các thành viên phải vượt qua nhiều tình thế nguy hiểm. Khi Dũng bị bắt, tin đồn anh đầu hàng khiến đồng đội hoài nghi. Dù vậy, người giao liên vẫn giữ kín bí mật và tìm cách bảo vệ người đang bị địch truy lùng. Nhờ sự giúp đỡ của đồng bào, đội tiếp cận mục tiêu, trước khi bước vào cuộc đối đầu trên cánh đồng cỏ lau.

T.M

Việt Hoàn kỷ niệm 40 năm ca hát với *Lời những thương yêu*

Kỷ niệm 40 năm ca hát, nghệ sĩ Việt Hoàn tổ chức live show *Lời những thương yêu* lúc 20h ngày 26.11.2026 tại TOM CHAT (89 Lê Đức Thọ, Hà Nội), với sự tham gia của ca sĩ Anh Thơ, Trọng Tấn, Đăng Dương và Lan Anh. Chương trình đưa khán giả trở lại những chặng đường nghệ thuật của Việt Hoàn qua các ca khúc gắn với tên tuổi anh, đồng thời chia sẻ những kỷ niệm, câu chuyện phía sau sân khấu. Sự góp mặt của đồng nghiệp hứa hẹn tạo nên các màn kết hợp, gợi nhớ những dấu ấn của âm nhạc Việt Nam.

Theo ê kíp thực hiện, nhiều ca khúc quen thuộc sẽ được phối khí mới, kết hợp giữa dấu ấn giọng hát Việt Hoàn với cách thể hiện gần gũi khán giả hôm nay. Sân khấu dự kiến sử dụng màn hình LED, công nghệ visual mapping cùng hệ thống âm thanh, ánh sáng được đầu tư nhằm tăng hiệu quả trình diễn. *Lời những thương yêu* cũng là dịp để Việt Hoàn gửi lời tri ân khán giả đã đồng hành cùng anh suốt bốn thập niên hoạt động nghệ thuật.

NHẬT HUY

Huyền tích "ông tổ nghề trầm hương"

● NGÂN HÀ

Từ một miền quê nghèo khó, Phúc Trạch (Hà Tĩnh) nay đã trở thành vùng trồng và chế tác trầm hương có tiếng, mang lại sinh kế cho hàng nghìn người dân. Ít ai biết rằng, đằng sau sự đổi thay ấy là câu chuyện về cụ Đinh Công Ánh, người đã dành phần lớn cuộc đời gắn bó với cây dó bầu, truyền nghề cho bà con và được người dân địa phương kính trọng gọi là "ông tổ nghề trầm hương".

Cụ Đinh Công Ánh, người được bà con Phúc Trạch kính trọng gọi là "ông tổ nghề trầm hương"

Cuộc gặp gỡ với "lộc rừng"

Ở tuổi 98, cụ Đinh Công Ánh vẫn rất minh mẫn, nhớ rõ những ngày đầu gắn bó với nghề trầm. Sinh năm 1928, cụ lớn lên tại Phúc Trạch, nơi đất đai cằn cỗi, thiên tai liên miên, mỗi năm hai vụ lúa không đủ ăn. Trong rừng khi ấy, dó bầu mọc tự nhiên nhưng ít người biết giá trị. Nhiều cây bị chặt làm củi, đổi lấy vài lon gạo. Phải đến khi thương lái từ Huế tìm về thu mua khoảng những năm 1980, bà con mới bắt đầu chú ý tới thứ gỗ từng bị xem nhẹ.

Với cụ Ánh, đó là cơ hội để tìm kế sinh nhai mới. Từng trải qua chiến trường, thông thạo địa hình rừng núi Trường Sơn, cụ biết những nơi có cây dó lâu năm. Vậy là hai vợ chồng mang theo chiếc cưa tay, chân đi dép cao su, lặn lội vào rừng tìm trầm. Những chuyến đi đầy nhọc nhằn, hiểm nguy, có khi mất nhiều ngày vẫn chẳng tìm được cây dó có trầm. Nhưng qua mỗi lần như thế, cụ lại có thêm kinh nghiệm nhận biết, tìm kiếm thứ gỗ quý ẩn sâu giữa núi rừng. Cũng từ những chuyến đi ấy, cụ dần gắn bó với nghề trầm, để rồi sau này truyền lại cho bà con quê mình.

Những ngày đầu, chưa biết kỹ thuật lấy trầm, cụ phải chặt cả cây mang về bán. Thấy người ta xoi trầm, cụ chăm chú quan sát, học từng thao tác, từ cách nhận biết thớ gỗ đến việc đẽo bỏ phần gỗ thường để giữ lại lớp gỗ chứa nhựa thơm. Qua nhiều lần tìm kiếm, cụ dần hiểu rằng không phải cây dó nào cũng có trầm, có cây sống hàng trăm năm nhưng bên trong vẫn chẳng tìm thấy chút gỗ quý. Trầm chỉ hình thành khi cây bị tổn thương, nhựa tích tụ qua thời gian dài. Bởi vậy, nghề tìm trầm đòi hỏi kinh nghiệm, sự kiên nhẫn và cả chút may mắn.

Dân gian gọi công việc ấy là "ngậm ngải tìm trầm". Phía sau cách nói nhuốm màu huyền bí là những ngày đi vào thâm sơn cùng cốc, đối mặt với thú dữ, bệnh tật và không ít chuyến trắng tay. Sau nhiều năm lặn lội, cụ Ánh dần thành thạo nghề xoi dó, biết cách gạn lấy phần trầm quý trong từng thớ gỗ. Trong căn nhà nhỏ, tiếng cưa, tiếng đục thường vang lên đến khuya. Từ đẽo phá, xổ phá đến ép sát, xổ gạn, công đoạn nào cũng đòi hỏi đôi tay khéo léo, sự tỉ mỉ và kiên nhẫn. Chỉ một nhát đục quá tay cũng có thể làm hao đi phần trầm quý mà người thợ đã mất bao công sức mới tìm được.

Khi đã vững tay nghề, cụ Ánh bắt đầu truyền lại kinh nghiệm cho bà con. Hàng xóm, bà con trong xã, ai muốn học, cụ đều tận tình chỉ bảo, hướng dẫn cách nhận biết gỗ có trầm và kỹ thuật xoi, gạn sao cho không làm hao mất phần quý. Nhiều người coi đó là bí quyết làm ăn cần giữ riêng, cụ lại sẵn lòng chia sẻ, mong bà con có thêm nghề để cải thiện cuộc sống. Nhờ vậy, ngày càng có nhiều người biết xoi trầm, những gia đình trước đây chỉ quen với ruộng đồng cũng dần có thêm kế sinh nhai. Từ một người lặn lội vào rừng tìm trầm, cụ Ánh đã góp phần gây dựng những lớp thợ đầu tiên ở quê mình.

Rồi cụ nhận thấy nguồn dó bầu tự nhiên không thể khai thác mãi. Nếu chỉ vào rừng tìm cây, sớm muộn cũng cạn nguyên liệu. Cụ vận động bà con trồng dó bầu trên đất nhà. Bấy giờ, việc bỏ công chăm cây để chờ ngày lấy trầm còn quá mới, không ít người ngần ngại. Nhưng cụ kiên trì thuyết phục, làm trước để mọi người thấy hướng đi có thể thực hiện. Những vườn dó đầu tiên xuất hiện rồi dần mở rộng. So với việc đi rừng tìm cây, trồng dó bầu đòi hỏi thời gian chăm sóc, sự chờ đợi và cả lòng tin. Nhưng một khi đã có nguồn cây tại chỗ, người dân có thể chủ động hơn trong việc tính toán đường làm ăn lâu dài. Nghề trầm từ chỗ phụ thuộc vào những chuyến đi rừng bắt đầu gắn với vườn cây của từng gia đình.

Cụ Đinh Công Ánh bên cây dó bầu dày công chăm sóc, loài cây đã góp phần làm đổi thay cuộc sống của người dân Phúc Trạch

Từ làng nghề đến "thủ phủ" trầm hương

Trải qua nhiều năm, Phúc Trạch dần phát triển nghề xoi trầm với những xưởng chế tác lớn nhỏ, tạo việc làm và thu nhập cho nhiều gia đình. Bên cạnh trầm thô, người dân còn làm ra nhiều sản phẩm như nhang trầm, vòng trầm, tinh dầu trầm, đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của thị trường. Những cây dó bầu trước kia chỉ được chặt về làm củi nay được trồng, chăm sóc và khai thác để tạo ra những sản phẩm có giá trị, góp phần cải thiện cuộc sống của bà con.

Theo chính quyền địa phương, toàn xã hiện có khoảng 1.000ha dó bầu, doanh thu từ cây dó và trầm hương đạt khoảng 200 tỉ đồng mỗi năm. Công việc trồng cây, khai thác và chế tác góp phần tạo thu nhập, giúp nhiều hộ gia đình xây dựng nhà cửa, ổn định đời sống. Từ nghề thủ công dựa nhiều vào kinh nghiệm, người làm trầm ở Phúc Trạch đang tìm cách nâng giá trị sản phẩm bằng chế biến sâu.

Một số doanh nghiệp tại địa phương đã đầu tư máy móc hàng chục tỉ đồng để chế biến tinh dầu trầm, sản phẩm có giá trị cao trên thị trường quốc tế. Đây là bước phát triển đáng chú ý, khi người dân không chỉ bán nguyên liệu mà còn hướng đến những sản phẩm có giá trị hơn. Sự đầu tư ấy mở thêm cơ hội nâng giá trị cây dó bầu, tiếp nối hướng chuyển từ khai thác tự nhiên sang chủ động sản xuất mà người làm nghề ở Phúc Trạch đã từng bước thực hiện.

Trao đổi với *Văn Hóa*, lãnh đạo UBND xã Phúc Trạch xác nhận cụ Đinh Công Ánh là người tiên phong đưa nghề trầm hương về địa phương, góp phần mở ra hướng phát triển kinh tế cho bà con. Đến nay, cây dó bầu và trầm hương đã trở thành sản phẩm chủ lực của xã, với diện tích trồng khoảng 1.000ha, doanh thu đạt khoảng 200 tỉ đồng mỗi năm. Một số doanh nghiệp cũng đang đầu tư máy móc, thiết bị chế biến tinh dầu trầm nhằm nâng cao giá trị sản phẩm. Những con số ấy hẳn là điều khó hình dung vào thuở cụ Ánh còn mang chiếc cưa tay lặn lội vào rừng tìm dó.

Ở tuổi xưa nay hiếm, cụ không còn trực tiếp xoi trầm. Đôi tay đã run, đôi mắt không còn tinh tường, nhưng cụ vẫn dõi theo những vườn dó và công việc làm ăn của bà con. Với người dân Phúc Trạch, cụ là người thợ đi trước, tận tình truyền nghề, vận động mọi người trồng dó bầu để có nguồn nguyên liệu lâu dài. Nhờ những việc làm ấy, ngày càng có nhiều gia đình gắn bó với nghề trầm, cuộc sống dần khấm khá.

Hôm nay, nhắc đến Phúc Trạch, người ta nhớ đến những vườn dó bầu, những xưởng chế tác và hương trầm lan tỏa khắp làng quê. Trong ký ức của bà con nơi đây, cụ Đinh Công Ánh luôn được nhắc đến với lòng biết ơn, kính trọng. Cụ được gọi là "ông tổ nghề trầm hương", một cách ghi nhớ mộc mạc dành cho bậc cao niên đã mở đường, truyền lại cho quê hương nghề làm trầm, mang đến sinh kế cho bao thế hệ. ■

Vẻ đẹp người phụ nữ Việt qua âm hưởng chèo truyền thống

Hình ảnh người phụ nữ Việt Nam với vẻ đẹp dịu dàng, đức tính nhẫn nại và sức sống bền bỉ trước những thăng trầm cuộc đời được tái hiện trong tổ khúc Bóng đào liễu, lấy cảm hứng từ nghệ thuật chèo, loại hình sân khấu dân gian gắn bó lâu đời với đời sống văn hóa vùng đồng bằng Bắc Bộ.

Tác phẩm gồm 6 chương nhạc: Dẫn nhập, Dáng liễu trước gió, Đò đưa, Phách gãy, Bóng đào liễu và Luân hồi, khắc họa hành trình cảm xúc của người phụ nữ qua những tổn thương, mất mát đến sự thấu hiểu, bao dung và lòng từ bi. Qua đó, những giá trị truyền thống về tình nghĩa, đức hy sinh và vẻ đẹp tâm hồn người Việt được chuyển tải bằng ngôn ngữ âm nhạc.

Tổ khúc do nghệ sĩ Cường Tống thực hiện dưới hình thức MV, kết hợp âm hưởng chèo với piano, dàn nhạc thính phòng, nhạc cụ dân tộc và phong cách trình diễn đương đại. Tham gia tác phẩm có NSND Thúy Ngần, NSƯT Lê Xuân Diệu, NSƯT Bùi Trọng Thủy và nghệ sĩ Bùi Thảo Hiền.

MINH HÀ

Gia đình thời bao cấp và gia đình thời @

● BÙI VĂN TRỌNG CƯỜNG

Thời bao cấp, sau một tuần làm việc xa nhà, người ta chỉ mong đến chiều thứ bảy để được đạp xe về với vợ con. Bây giờ, không ít người ly hương đến hàng trăm, hàng nghìn cây số, vài tháng, thậm chí vài năm mới có dịp sum họp. Chuyện mưu sinh khiến vợ chồng, cha con phải sống cách xa nhau vốn không mới, nhưng mỗi thời lại có những nỗi vất vả, thiệt thòi riêng. Ngẫm ra, cái "tế bào xã hội" mà chúng ta vẫn quen gọi là gia đình cũng ít nhiều "biến đổi gen" theo thời thế.

Một thời "cắt cơm, bơm xe"

Trở lại với thời kinh tế bao cấp ở miền Bắc XHCN. Thời kỳ này có rất nhiều gia đình phân ly (theo thuật ngữ xã hội học gia đình), tức là vợ chồng, con cái không sống cùng nhau suốt cả một tuần, một tháng... Những gia đình phân ly này sinh tồn theo hình thức: Người chồng sống và làm việc ở cơ quan, xí nghiệp 6 ngày trong tuần, còn các ngày chủ nhật hay lễ, Tết được nghỉ thì về nhà sống với vợ con. Vì thời gian ở gia đình ít ỏi vậy nên ngày đó dân làm công ăn lương thường có câu cửa miệng: *"Cắt cơm, bơm xe, nghe thời tiết, liếc đồng hồ"*.

"Cắt cơm" tức là báo bếp ăn tập thể là mình không ăn cơm bữa chiều thứ bảy, hai bữa trưa và chiều chủ nhật để hết tháng nhà bếp thanh toán tiền các bữa không ăn nhưng đã đóng tiền từ đầu tháng. "Bơm xe" tức là bơm căng hai lốp xe đạp để lát nữa đạp xe vài ba chục cây số về nhà "ngon ơ", cứ nhẹ như không để chiều muộn chủ nhật hoặc 4-5 giờ sáng ngày thứ hai lại đạp xe đến nhiệm sở cho kịp giờ làm việc. "Nghe thời tiết" là hóng loa truyền thanh báo tin thời tiết để đề phòng mưa gió bão. "Liếc đồng hồ" là trạng thái sốt ruột, chỉ muốn nhanh đến giờ được nghỉ để có thể lên xe đi ngay; nếu cơ quan quản lý thời gian không chặt chẽ lắm thì có thể về sớm 15-20 phút đến nửa tiếng, có khi 1-2 tiếng.

Khi có điều kiện, một số gia đình phân ly đã hợp lý hóa bằng cách đưa vợ con đến sống ở khu tập thể cơ quan, trong một gian bằng nửa gian nhà cấp 4 rộng chừng 12 đến 18 mét vuông, rồi tìm cách nhập hộ khẩu để gia đình có sổ mua gạo, mua dầu, phiếu mua thực phẩm theo giá nhà nước bao cấp.

Mưu sinh xa nhà, mong ngày sum họp

Từ khi nền kinh tế chuyển sang cơ chế thị trường, những gia đình phân ly thời bao cấp chỉ còn trong hoài niệm. Tuy nhiên, lại xuất hiện những gia đình phân ly kiểu mới. Những hộ gia đình nghèo hoặc kinh tế không ổn định đã cân nhắc và quyết định để chồng hoặc vợ đi làm ăn ở các tỉnh khác (chủ yếu làm thuê, dịch vụ, buôn bán nhỏ), vài tháng, có khi 1-2 năm mới về thăm gia đình; còn vợ hay chồng ở quê nuôi con, phụng dưỡng bố mẹ già, chăm sóc nhà cửa, ruộng vườn. Người đi làm xa có thể hằng tháng, hằng quý gửi tiền về nhà. Nếu người ở nhà lo liệu đủ sinh hoạt thì người kia gom góp tiền đủ một món kha khá để sửa chữa nhà cửa hoặc tích lũy, để sau này không đi làm xa nữa sẽ có tiền đầu tư cho sản xuất, kinh doanh, dịch vụ các ngành nghề thích hợp.

Mưu sinh xa nhà, nhiều gia đình chỉ được sum họp qua màn hình điện thoại — Ảnh minh họa

Những con số của những cuộc đi xa

Theo kết quả Điều tra dân số và nhà ở giữa kỳ năm 2024 của Cục Thống kê, trong 5 năm trước thời điểm điều tra, cả nước có 4 triệu người di cư trong nước, chiếm 4,3% dân số từ 5 tuổi trở lên. Trong đó, 1,6 triệu người di cư giữa các tỉnh. Đông Nam Bộ tiếp nhận 615.000 người từ các vùng khác, riêng Đồng bằng sông Cửu Long có 353.100 người chuyển đến vùng này.

Theo Bộ Nội vụ, năm 2025 có 144.345 lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng, trong đó 48.784 lao động nữ. Nhật Bản tiếp nhận 64.646 người. Trong 9 tháng đầu năm 2026, cả nước có 102.001 lao động đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng, đạt 91,07% kế hoạch năm. Riêng tháng 9 có 11.682 người, trong đó 4.087 lao động nữ.

Các số liệu trên phản ánh sự dịch chuyển dân cư và lao động cả trong nước lẫn ngoài nước, song chưa cho biết cụ thể bao nhiêu người phải sống xa vợ, chồng, con cái hoặc cha mẹ. Đây cũng là một khía cạnh cần được quan tâm khi nhìn nhận những tác động của di cư lao động đối với đời sống gia đình "thời @".

Không ít gia đình chấp nhận cho người thân đi làm việc ở các nước Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan... theo diện lao động xuất khẩu. Công việc của họ thường là công việc đã được đào tạo tay nghề, làm trong các nhà máy, công trường, chăm sóc người già yếu, lao động giản đơn. Đồng tiền lương của nước sở tại quy đổi ra Việt Nam đồng khá hấp dẫn, nếu biết chi tiêu thì sau vài năm sẽ có được vốn liếng để về sau có thể thực hiện được những gì chỉ là mơ ước khi còn ở trong nước, như: Xây nhà cao rộng, mua ô tô, xe máy đắt tiền, trang thiết bị sinh hoạt hiện đại, hoặc góp vốn đầu tư cho làm ăn lớn...

Vì ở quá xa nhà, việc đi lại tốn kém nên có khi 4-5 năm họ mới về nhà hẳn hoặc lại đi tiếp, tùy theo từng hoàn cảnh. Như vậy, những gia đình phân ly kiểu mới này phân ly xa hơn, lâu hơn và có lẽ mệt mỏi hơn. Để có nguồn thu nhập trên, họ đã phải trả một cái giá nếu không đến nỗi quá đắt thì cũng không rẻ chút nào: Vợ chồng (nhất là vợ chồng trẻ) xa cách nhau lâu ngày, con cái (nếu đã có) thiếu sự chăm sóc, dạy bảo của bố mẹ, cha mẹ già khắc khoải ngóng chờ con...

Nay, mặc dù có điện thoại thông minh kết nối hình ảnh, tiếng nói của mọi người trong gia đình qua Zalo hay Messenger nhưng vẫn không làm người ta thỏa mãn. Làm sao bằng người thật, việc thật được. Hệ lụy của sự thiếu thốn kia là đã có những cảnh ngộ đáng buồn, như ngoại tình, ly hôn, con cái hư hỏng,... Vậy phải làm gì để khả dĩ khắc phục, hạn chế đến mức thấp nhất tình trạng tiêu cực ấy? Không bao giờ có giải pháp mỹ mãn cho tất cả mọi người. Điều tốt nhất đối với mỗi người, mỗi gia đình ở trong hoàn cảnh trên là phải suy nghĩ, tính toán kỹ lưỡng phương án nào phù hợp với điều kiện kinh tế, lứa tuổi, sức khỏe và tâm lý của mỗi thành viên trong gia đình. ■

TP.HCM mở rộng cơ hội an cư cho người thu nhập thấp

Ngày 29.10, tại buổi làm việc với Bộ Xây dựng, UBND TPHCM cho biết đang đẩy nhanh các dự án nhà ở xã hội, đồng thời tìm thêm nguồn nhà cho thuê nhằm đáp ứng nhu cầu an cư của người dân, nhất là công nhân, người lao động và các gia đình có thu nhập thấp.

Theo Phó Chủ tịch UBND TPHCM Hoàng Nguyên Dinh, thành phố đã rà soát 31 khu đất có nguồn gốc do Nhà nước quản lý, dự kiến phát triển khoảng 40.000 căn nhà ở xã hội. Bên cạnh việc chuẩn bị triển khai các dự án quy mô lớn, thành phố đang đàm phán mua lại một số quỹ nhà hiện hữu để bổ sung nguồn cung nhà cho thuê.

Bộ Xây dựng đề nghị TP tập trung tháo gỡ khó khăn về đất đai, quy hoạch, cấp phép xây dựng; đôn đốc các chủ đầu tư bảo đảm tiến độ và chất lượng công trình. Đối với nhà cho thuê, cần rà soát tài sản công dôi dư có thể chuyển đổi công năng, đồng thời nghiên cứu sử dụng nguồn lực từ Quỹ Phát triển nhà ở. TP được yêu cầu xác định rõ tiến độ từng dự án, tránh để thủ tục kéo dài, ảnh hưởng đến kế hoạch phát triển nhà ở xã hội và khả năng tiếp cận nhà ở của người dân.

B.TRƯỜNG

Hà Nội hỗ trợ 1 triệu đồng khám sức khỏe trước kết hôn, 4 triệu đồng khi sinh đủ hai con

Từ ngày 1.1.2027, Hà Nội hỗ trợ 1 triệu đồng cho mỗi cặp nam, nữ đủ điều kiện khám sức khỏe trước kết hôn và 4 triệu đồng đối với phụ nữ sinh đủ hai con trước 35 tuổi. Chính sách được HĐND TP thông qua ngày 28.10 tại kỳ họp thứ bảy, trong Nghị quyết quy định một số nội dung, mức chi thực hiện công tác dân số và phát triển của thành phố.

Theo đó, các cặp nam, nữ đủ điều kiện kết hôn theo quy định pháp luật, cư trú trên địa bàn Hà Nội, thực hiện tư vấn, khám sức khỏe trước kết hôn tại cơ sở y tế đủ điều kiện theo hướng dẫn của Bộ Y tế được hỗ trợ 1 triệu đồng/cặp. Phụ nữ cư trú tại Hà Nội khi sinh đủ hai con trước 35 tuổi được hỗ trợ 4 triệu đồng/người. Trường hợp đồng thời đủ điều kiện hưởng hỗ trợ tài chính khi sinh con theo Nghị định số 168/2026/NĐ-CP, người thụ hưởng chỉ được nhận mức hỗ trợ cao nhất, không nhận đồng thời nhiều khoản cho cùng một lần sinh. Kinh phí thực hiện được bảo đảm từ ngân sách nhà nước theo phân cấp và các nguồn hợp pháp khác.

N.N

ĐẠI HỘI THỂ THAO TOÀN QUỐC LẦN THỨ X:

Để mỗi tấm huy chương được tỏa sáng bằng thực lực

● THU SÂM

Đằng sau mỗi tấm huy chương tại các giải đấu, các đại hội thể thao là biết bao mồ hôi, công sức và khát vọng chinh phục đỉnh cao của vận động viên. Nhưng thành tích ấy chỉ thực sự trọn vẹn khi được tạo nên từ tài năng, sự khổ luyện và tinh thần thi đấu trung thực. Với quyết tâm xây dựng một kỳ Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X công bằng, minh bạch, công tác phòng, chống doping đang được triển khai đồng bộ, từ giáo dục nâng cao nhận thức đến kiểm soát chặt chẽ trong thi đấu.

Cục TDTT Việt Nam tổ chức lớp tập huấn giáo dục, phòng chống doping năm 2026

Chủ động phòng ngừa

Thể thao Việt Nam từng phải đối mặt với những bài học đáng tiếc liên quan đến doping. Không chỉ khiến vận động viên đứng trước nguy cơ bị tước thành tích, đình chỉ thi đấu, doping còn ảnh hưởng đến sức khỏe, sự nghiệp và uy tín của thể thao nước nhà. Chính vì vậy, phòng, chống doping không đơn thuần là nhiệm vụ kiểm tra, phát hiện vi phạm mà quan trọng hơn là xây dựng ý thức tự giác, tinh thần thi đấu trung thực cho mỗi vận động viên (VĐV).

Những ngày này, Trung tâm Phòng chống doping Việt Nam (VADA) đang tích cực triển khai các nhiệm vụ phục vụ Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026. Theo ông Lê Minh Hà, Giám đốc Trung tâm, đây là sự kiện thể thao quy mô lớn nhất cả nước, quy tụ những VĐV tiêu biểu của các địa phương, ngành. Bảo đảm môi trường thi đấu trong sạch, để mỗi tấm huy chương phản ánh đúng năng lực và nỗ lực của VĐV là yêu cầu quan trọng trong công tác tổ chức.

Để thực hiện nhiệm vụ này, Tiểu ban Kiểm tra doping đã được thành lập do ông Lê Minh Hà làm Trưởng tiểu ban. Cùng với việc xây dựng kế hoạch kiểm tra, công tác tuyên truyền, giáo dục được xác định là giải pháp chủ động, có ý nghĩa lâu dài. Điểm đáng chú ý là theo quy định của Ban Tổ chức, VĐV thuộc 24 môn thể thao phải hoàn thành chương trình giáo dục phòng, chống doping trước Đại hội. Đây là điều kiện bắt buộc để được đăng ký, cấp thẻ tham dự. VĐV phải tham gia đầy đủ nội dung học tập, hoàn thành bài kiểm tra và được VADA cấp giấy chứng nhận.

Yêu cầu này cho thấy sự chuyển biến trong cách tiếp cận, từ chú trọng kiểm tra, xử lý sang tăng cường phòng ngừa ngay từ cơ sở. Bởi trong thực tế, nguy cơ vi phạm không chỉ đến từ hành vi cố tình sử dụng chất cấm mà còn có thể xuất phát từ sự thiếu hiểu biết về thuốc điều trị, thực phẩm bổ sung hoặc những sản phẩm không rõ nguồn gốc. Với thông điệp "Play True - Thi đấu trung thực, bảo vệ thể thao trong sạch", các hoạt động tuyên truyền được triển khai tại những trung tâm huấn luyện trọng điểm, đồng thời mở rộng tới các địa phương, đơn vị có đoàn VĐV tham dự Đại hội. Chương trình đã được giới thiệu tại Trung tâm Đào tạo vận động viên cấp cao quốc gia, góp phần lan tỏa nhận thức về trách nhiệm bảo vệ thể thao trong sạch.

Một điểm mới trong công tác tuyên truyền là việc đưa Sổ tay phòng, chống doping lên nền tảng số, tích hợp trong sổ tay điện tử Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X. Chỉ với thao tác truy cập VĐV, huấn luyện viên, bác sĩ và cán bộ quản lý có thể tìm hiểu các quy định, danh mục chất cấm năm 2026, quy trình kiểm tra, quyền và nghĩa vụ của VĐV cũng như thủ tục miễn trừ do điều trị. Cuốn sổ tay gồm 42 trang được trình bày theo từng nội dung, thuận tiện tra cứu khi cần thiết.

Kiểm soát chặt chẽ, bảo vệ giá trị của thành tích

Song hành với công tác giáo dục, việc kiểm tra doping tại Đại hội lần thứ X được chuẩn bị theo các tiêu chuẩn quốc tế, bảo đảm tính khách quan, khoa học và minh bạch.

Theo kế hoạch, VADA chịu trách nhiệm tổ chức lấy mẫu kiểm tra doping, trên cơ sở đánh giá nguy cơ của từng môn thể thao. Tất cả VĐV tham dự Đại hội đều thuộc đối tượng có thể được kiểm tra. Việc lựa chọn có thể căn cứ thành tích thi đấu, thực hiện ngẫu nhiên hoặc kiểm tra có mục tiêu theo yêu cầu chuyên môn. Đáng chú ý, VĐV không nhất thiết phải giành huy chương mới được lựa chọn kiểm tra. Hoạt động kiểm soát có thể được tiến hành từ các vòng đấu, góp phần bảo đảm sự công bằng giữa những người tham gia tranh tài.

Các mẫu nước tiểu, mẫu máu sau khi thu thập được mã hóa, niêm phong, bảo quản và vận chuyển theo quy trình nghiêm ngặt. Theo quy định đã ban hành, mẫu được gửi tới Phòng xét nghiệm Doping Bangkok (Thái Lan), đơn vị được Cơ quan Phòng chống doping thế giới (WADA) công nhận, nhằm bảo đảm độ tin cậy của kết quả phân tích. Công tác kiểm tra tuân thủ Bộ luật Phòng chống doping thế giới năm 2021, các tiêu chuẩn quốc tế liên quan và quy định hiện hành của Việt Nam. Trong đó, danh mục chất cấm năm 2026 của WADA là cơ sở quan trọng để các bên chủ động phòng ngừa và thực hiện kiểm soát.

Một nguyên tắc cần được đặc biệt lưu ý là trách nhiệm nghiêm ngặt. Theo đó, VĐV phải chịu trách nhiệm đối với chất cấm được phát hiện trong cơ thể, kể cả trong trường hợp sử dụng do sơ suất hoặc thiếu hiểu biết. Vì vậy, việc kiểm tra kỹ thành phần thuốc, thực phẩm bổ sung và tham khảo ý kiến chuyên môn trước khi sử dụng là hết sức cần thiết.

Tuy nhiên, quy định phòng, chống doping cũng bảo đảm quyền lợi chính đáng của VĐV. Những trường hợp cần sử dụng thuốc có chứa chất thuộc danh mục cấm để điều trị bệnh có thể thực hiện thủ tục xin miễn trừ do điều trị (TUE) theo quy định. Hồ sơ thông thường phải được nộp chậm nhất 30 ngày trước ngày thi đấu đầu tiên; trường hợp cấp cứu hoặc phát sinh tình huống y tế đặc biệt được xem xét theo quy trình riêng.

VĐV cũng có quyền được giải thích về quy trình lấy mẫu, có người đại diện hoặc phiên dịch hỗ trợ và thực hiện các quyền liên quan đến phân tích mẫu, giải quyết kết quả theo quy định. Sự chặt chẽ trong kiểm soát vì thế luôn gắn với yêu cầu tôn trọng và bảo vệ quyền lợi của người thi đấu. Theo ông Lê Minh Hà, công tác phòng, chống doping tại Đại hội không chỉ mang ý nghĩa thực hiện quy trình kỹ thuật mà còn thể hiện cam kết của thể thao Việt Nam trong việc gìn giữ những giá trị cao đẹp của thể thao chân chính. Để thực hiện hiệu quả, bên cạnh trách nhiệm của cơ quan chuyên môn và Ban Tổ chức, cần có sự chủ động của VĐV, sự đồng hành của huấn luyện viên, bác sĩ và các đơn vị quản lý.

Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X không chỉ là nơi hội tụ tài năng, khát vọng và những cuộc tranh tài đỉnh cao, mà còn là dịp khẳng định quyết tâm xây dựng nền thể thao Việt Nam trong sạch, chuyên nghiệp và phát triển bền vững. Để sau mỗi cuộc tranh tài, điều đọng lại không chỉ là màu sắc của những tấm huy chương, mà còn là niềm tin vào những chiến thắng được tạo nên bằng tài năng, ý chí và thực lực. ■

Trịnh Thu Vinh trở lại thi đấu quốc tế

Trịnh Thu Vinh và Bùi Thúy Thu Thủy, Nguyễn Thùy Trang, Nguyễn Thùy Dung là các xạ thủ nội dung súng ngắn nữ có tên trong Đội tuyển bắn súng Việt Nam dự Giải vô địch thế giới 2026 diễn ra tại Doha (Qatar) từ 1 - 14.11. Theo đăng ký, Trịnh Thu Vinh sẽ dự 4 nội dung tại Giải vô địch thế giới 2026 gồm 10m súng ngắn hơi nữ, 25m súng ngắn thể thao nữ, 25m súng ngắn tiêu chuẩn nữ, 10m súng ngắn hơi.

Giải vô địch thế giới 2026 được tính là vòng loại đầu tiên tranh suất Olympic 2028. Dự kiến, Liên đoàn Bắn súng thế giới sẽ trao 36 suất cho các xạ thủ đạt kết quả xuất sắc nhất tại Doha (Qatar) lần này. Trước khi dự Giải vô địch thế giới 2026, Trịnh Thu Vinh đứng hạng 32 thế giới nội dung 10m súng ngắn hơi nữ, hạng 28 thế giới nội dung 25m súng ngắn thể thao nữ.

K.TUẤN

Nguyễn Thành Duy phá 2 kỷ lục trẻ thế giới

Tài năng trẻ Nguyễn Thành Duy tiếp tục tạo dấu ấn cho cử tạ Việt Nam khi đạt thành tích vượt 2 kỷ lục thế giới lứa tuổi thanh thiếu niên ở hạng 65kg nam tại Giải vô địch cử tạ thế giới 2026, diễn ra ở Ninh Ba (Trung Quốc). Đây cũng là giải đấu mở đầu hành trình tranh vé tham dự Olympic Los Angeles 2028.

Lực sĩ Nguyễn Thành Duy gây ấn tượng với mức cử giật 130kg, cử đẩy 160kg và tổng cử 290kg. Hai thành tích ở nội dung cử đẩy và tổng cử đều vượt các mốc kỷ lục thế giới thanh thiếu niên trước giải. Cụ thể, với mức cử đẩy 160kg, Thành Duy vượt 2kg so với kỷ lục cũ 158kg. Ở nội dung tổng cử, thành tích 290kg cũng cao hơn 5kg so với mốc kỷ lục 285kg. Đây là hai thông số đặc biệt đáng chú ý đối với một lực sĩ mới 17 tuổi, lần đầu bước vào chu kỳ vòng loại Olympic.

L.HOÀNG

OLYMPIC TRẺ 2026:

Bước đệm cho những tài năng

● VĨNH HY

Thể thao Việt Nam sẽ có 10 VĐV tranh tài tại Olympic trẻ 2026, diễn ra từ ngày 31.10 đến 13.11 tại Senegal. Không chỉ hướng đến thành tích huy chương, đại hội còn là cơ hội kiểm chứng chất lượng đào tạo, đánh giá tiềm năng và tạo nền tảng phát triển cho thế hệ VĐV kế cận.

Mười gương mặt, một hành trình trưởng thành

Olympic trẻ 2026 được tổ chức tại 3 thành phố Dakar, Diamniadio và Saly của Senegal, quy tụ khoảng 3.000 VĐV đến từ khoảng 200 quốc gia và vùng lãnh thổ. Đây là lần đầu tiên trong lịch sử, một đại hội thể thao tầm cỡ thế giới được tổ chức tại châu Phi. Chương trình thi đấu gồm 153 nội dung thuộc 25 môn thể thao chính thức, dành cho các VĐV từ 17 tuổi trở xuống.

Đoàn Việt Nam có 10 suất tham dự gồm: Phạm Văn Dương, Lò Thị Hồng, Hà Lý Quý Bảo (vật bãi biển); Nguyễn Khắc Lê Hoàng (wushu); Dương Văn Hoàng Quy, Nguyễn Thúy Hiền (bơi); Nguyễn Trương Nhật Huy (taekwondo); Nguyễn Khang Hà My (xe đạp); Nguyễn Thị Thu Huyền (cầu lông) và Đồng Thị Hường (điền kinh). Đây là những gương mặt được lựa chọn từ quá trình đào tạo, thi đấu và tích lũy thành tích, đại diện cho một phần lực lượng trẻ giàu triển vọng của thể thao Việt Nam.

Trong số này, Nguyễn Thị Thu Huyền, Nguyễn Khắc Lê Hoàng, Dương Văn Hoàng Quy và Nguyễn Thúy Hiền được kỳ vọng có thể cạnh tranh huy chương nhờ từng đạt thành tích tại các giải trẻ quốc tế. Đáng chú ý, Thúy Hiền từng giành HCĐ môn bơi tại SEA Games 2023 khi mới 14 tuổi và vừa có cơ hội trải nghiệm đấu trường ASIAD 2026. Những lần góp mặt ở các giải đấu lớn là điều kiện quan trọng để VĐV trẻ làm quen với áp lực, nâng cao sự tự tin và hiểu rõ hơn yêu cầu của thể thao thành tích cao.

Với lực lượng hiện tại, mục tiêu giành huy chương được đánh giá là phù hợp, dù cơ hội thực tế còn phụ thuộc vào phong độ, tương quan trình độ và kết quả bốc thăm ở từng môn. Tuy nhiên, sẽ là thiếu sót nếu chỉ nhìn vào bảng thành tích để đánh giá giá trị chuyến đi Senegal. Với những VĐV đang ở giai đoạn đầu sự nghiệp, khả năng thích nghi với môi trường thi đấu quốc tế, bản lĩnh trước đối thủ mạnh và mức độ tiến bộ sau đại hội cũng là những thước đo quan trọng.

Nguyễn Thị Thu Huyền (trái), Nguyễn Thúy Hiền là những niềm hy vọng hàng đầu của thể thao Việt Nam tại Olympic trẻ 2026 Ảnh: P.V

Olympic trẻ không đơn thuần là nơi để các tài năng chứng minh năng lực trong một vài ngày tranh tài. Đây còn là dịp để họ nhận diện khoảng cách giữa bản thân với những đối thủ hàng đầu cùng lứa tuổi, từ đó hiểu mình cần cải thiện điều gì để tiến xa hơn.

Nền tảng cho chiến lược phát triển lâu dài

Ủy ban Olympic quốc tế (IOC) tổ chức Olympic trẻ lần đầu vào năm 2010, hướng đến mục tiêu phát triển tài năng thể thao trẻ trên toàn thế giới. Với Việt Nam, những kỳ đại hội trước đã cho thấy đây có thể là bước đệm quan trọng trên hành trình hình thành các tuyển thủ hàng đầu.

Tại Olympic trẻ 2010, thể thao Việt Nam giành 4 huy chương, gồm HCV cử tạ của Thạch Kim Tuấn, HCB của Nguyễn Thanh Thảo (taekwondo) và 2 HCĐ của Nguyễn Quốc Cường (taekwondo), Vũ Thị Trang (cầu lông). Sau đó, Thạch Kim Tuấn trở thành một trong những gương mặt tiêu biểu của cử tạ Việt Nam, còn Vũ Thị Trang là tay vợt nữ số 1 Việt Nam khẳng định năng lực ở các giải trong nước và quốc tế.

Bốn năm sau, Nguyễn Thị Ánh Viên giành HCV môn bơi, trong khi Nguyễn Trần Anh Tuấn đoạt HCB cử tạ tại Olympic trẻ 2014. Ánh Viên sau đó vươn lên trở thành một trong những biểu tượng của bơi Việt Nam, đạt nhiều thành tích nổi bật tại SEA Games và đấu trường châu lục. Đến Olympic trẻ 2018, Nguyễn Huy Hoàng (bơi) và Ngô Sơn Đỉnh (cử tạ) giành HCV, trong khi Nguyễn Thị Thu Trang đoạt HCB cử tạ nữ. Sau đó, Huy Hoàng tiếp tục phát triển, trở thành một trong những tuyển thủ bơi xuất sắc của Việt Nam.

Những trường hợp này cho thấy Olympic trẻ có thể đóng vai trò quan trọng trong quá trình phát hiện, thử thách và phát triển tài năng. Dù vậy, thành tích ở sân chơi trẻ không đồng nghĩa với bảo đảm thành công ở cấp độ cao hơn. Để chuyển hóa tiềm năng thành thành tích bền vững, VĐV cần được đầu tư liên tục, có lộ trình huấn luyện phù hợp, được chăm sóc thể lực, dinh dưỡng và tâm lý, đồng thời có cơ hội thi đấu quốc tế thường xuyên.

Giá trị của Olympic trẻ vì thế không chỉ nằm ở những tấm huy chương, mà còn ở khả năng cung cấp dữ liệu thực tế cho công tác huấn luyện. Kết quả tại Senegal sẽ giúp Ban huấn luyện các bộ môn nhận diện điểm mạnh, hạn chế về kỹ thuật, thể lực, tâm lý và khả năng xử lý tình huống của từng VĐV. Từ đó, các đơn vị chuyên môn có thể điều chỉnh giáo án, xây dựng kế hoạch phát triển cá nhân và xác định những gương mặt xứng đáng được đầu tư dài hạn.

Theo đánh giá của giới chuyên môn, lực lượng trẻ là chân đế của thể thao thành tích cao. Khi được cọ xát với các đối thủ cùng lứa tuổi trên thế giới, VĐV Việt Nam có cơ hội nâng cao trình độ, tích lũy bản lĩnh và chứng minh khả năng cạnh tranh. Những người thể hiện tốt cũng có thể mở ra cơ hội được đầu tư bài bản hơn, từng bước hướng đến các giải vô địch châu Á, thế giới và Olympic.

Sau ASIAD 2026 với những kết quả chưa đáp ứng kỳ vọng, việc nhìn lại chiến lược phát triển lực lượng kế cận càng trở nên cần thiết. Muốn cạnh tranh bền vững ở đấu trường châu lục và thế giới, thể thao Việt Nam không thể chỉ tập trung vào thành tích trước mắt mà cần xây dựng quy trình phát hiện, đào tạo, tuyển chọn và phát triển VĐV xuyên suốt nhiều năm. Olympic trẻ 2026 là một mắt xích trong quá trình đó, giúp đánh giá không chỉ năng lực của từng cá nhân mà còn hiệu quả của hệ thống đào tạo. Nếu được nối tiếp bằng một kế hoạch huấn luyện khoa học, Olympic trẻ có thể trở thành điểm khởi đầu cho hành trình dài hơn, đưa những tài năng hôm nay tiến gần hơn đến các đấu trường thể thao đỉnh cao trong tương lai. ■

Thử thách châu lục cho CLB nữ TP.HCM

Sau mùa giải quốc nội thành công rực rỡ, CLB nữ TP.HCM hướng đến Cup các CLB nữ châu Á 2026/27 với mục tiêu giành vé vào tứ kết. Tuy nhiên, hành trình phía trước được dự báo không dễ dàng khi đại diện Việt Nam rơi vào bảng đấu khó và phải thi đấu trên sân khách.

Chức vô địch quốc gia 2026 được bảo vệ sớm 2 vòng đấu, tiếp tục khẳng định vị thế thống trị của đội bóng thành phố mang tên Bác. Đây là lần thứ tám liên tiếp CLB nữ TP.HCM đăng quang, đồng thời nâng tổng số danh hiệu vô địch quốc gia trong lịch sử lên con số 15. Thành công ấy là điểm tựa tinh thần quan trọng trước khi đội bước ra sân chơi châu lục.

Trong đội hình của HLV Đoàn Thị Kim Chi, những Huỳnh Như, Thùy Trang, Thu Thảo hay Bảo Châu vẫn giữ vai trò quan trọng nhờ kinh nghiệm thi đấu và bản lĩnh ở những thời điểm quyết định. Dù đã bước qua giai đoạn sung sức nhất của sự nghiệp, các cầu thủ này vẫn có thể truyền kinh nghiệm, hỗ trợ những đàn em như K'Thủa, Cù Thị Huỳnh Như, Tuyết Ngân, Kim Yên hay Thúy Hằng phát huy năng lực.

Để tăng sức cạnh tranh, CLB nữ TP.HCM đăng ký ba ngoại binh gồm 2 trung vệ Chesna Rielly Marie, Kayla Marie Siddiqi và tiền đạo Joelma. Trong đó Siddiqi sinh năm 2003, cao 1,75m, mang quốc tịch Mỹ và Pakistan, được kỳ vọng gia cố hàng phòng ngự. Từng thi đấu trong hệ thống thể thao đại học Mỹ và hiện khoác áo tuyển nữ Pakistan, trung vệ này có thể giúp đội bóng tăng khả năng tranh chấp trước những đối thủ có ưu thế thể hình. Còn Chesna Rielly Marie (Mỹ) cũng là gương mặt từng sát cánh cùng CLB nữ TP.HCM tại tứ kết Cup các CLB nữ châu Á mùa giải trước.

Ở tuyến trên, Joelma mang đến sự quen thuộc sau khi góp công vào cú đúp danh hiệu quốc nội năm 2026. Tốc độ, kỹ thuật cá nhân và khả năng phối hợp của tiền đạo người Mỹ sẽ là một trong những chìa khóa để CLB nữ TP.HCM tìm kiếm bàn thắng.

Theo lịch thi đấu, CLB nữ TP.HCM lần lượt gặp chủ nhà East Bengal (Ấn Độ) ngày 1.11, April 25 của CHDCND Triều Tiên ngày 4.11 và Hwacheon KSPO của Hàn Quốc ngày 7.11. Hai đội đứng đầu mỗi bảng cùng 2 đội xếp thứ ba có thành tích tốt nhất trong 3 bảng sẽ giành quyền vào tứ kết. HLV Đoàn Thị Kim Chi thừa nhận bảng đấu năm nay có nhiều đối thủ mạnh, nhưng toàn đội vẫn hướng đến mục tiêu vượt qua vòng bảng để góp mặt ở tứ kết.

BẢO ANH

● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

AI làm nhiều lao động mất việc

● HỒNG NHUNG

Trong thời gian qua, nhiều công ty công nghệ đã liên tục công bố kế hoạch sa thải nhân viên, làm gia tăng lo ngại Trí tuệ nhân tạo (AI) sẽ thay đổi sâu sắc các ngành công nghiệp truyền thống. Tình trạng mất việc làm cũng đang xuất hiện rõ nét hơn ở những lĩnh vực chịu tác động lớn nhất từ tự động hóa.

Microsoft liên tiếp thực hiện đợt cắt giảm nhân sự gần đây Ảnh: AI

Làn sóng sa thải lao động tiếp tục diễn ra trên thế giới trong thời gian gần đây. Mới đây, tập đoàn Microsoft cho biết đang đề xuất với khoảng 60.000 nhân viên nghỉ việc tự nguyện kèm trợ cấp, tương đương hơn 25% nhân lực toàn cầu. Động thái này diễn ra trong bối cảnh gã khổng lồ công nghệ này muốn giảm chi phí và tập trung cho các khoản đầu tư khổng lồ vào AI. Thay vì bị sa thải trực tiếp, chương trình của Microsoft sẽ dành cho các nhân viên tự nguyện nghỉ việc, để nhận được sự hỗ trợ tài chính từ tập đoàn. Đây không phải lần đầu Microsoft sử dụng chương trình nghỉ việc tự nguyện. Hồi đầu năm nay, công ty từng đưa ra đề nghị tương tự với khoảng 7% lực lượng lao động tại Mỹ. Và tháng 7 năm nay, "gã khổng lồ" công nghệ này cũng thông báo cắt giảm 4.800 việc làm, tương đương khoảng 2,1% nhân sự toàn cầu.

Không riêng Microsoft, những "gã khổng lồ" công nghệ khác như Meta cũng đã thông báo cắt giảm 10% nhân lực vào tháng 8, tương đương khoảng 8.000 người. Mục đích là tăng hiệu suất và tiết kiệm chi phí để bù đắp cho các khoản đầu tư khổng lồ vào AI. Trong khi đó, Amazon cũng liên tục công bố kế hoạch thu hẹp quy mô nhân sự trong những năm tới, với lý do tự động hóa và các sáng kiến AI nội bộ sẽ thay thế bớt công việc thủ công. Theo thống kê trên trang *Layoffs.fyi,* các công ty công nghệ đã công bố cắt giảm hơn 135.000 nhân viên trong năm nay. Trong khi đó, *Business Insider* cũng ghi nhận từ đầu năm, gần 20 doanh nghiệp (đã bao gồm các hãng công nghệ) tuyên bố cắt giảm nhân sự với các lý do liên quan đến AI.

Với Microsoft, chương trình nghỉ việc tự nguyện lần này diễn ra trong bối cảnh công ty đang chi hàng trăm tỉ USD cho chip và các trung tâm dữ liệu AI, nhằm tăng cường tài chính cho các khoản đầu tư khổng lồ vào AI. Microsoft cũng trở thành cái tên mới nhất gia nhập xu hướng này. Giờ đây, một thực tế cho thấy nhiều tập đoàn công nghệ lớn đang chạy đua trong cuộc cạnh tranh vừa tái cơ cấu, vừa đầu tư và vừa dò tìm mô hình nhân sự phù hợp cho kỷ nguyên AI. Nguyên nhân dẫn đến việc các công ty công nghệ thường xuyên chọn cắt giảm nhân sự một phần là từ "cú hích" quy mô đầu tư vào hạ tầng AI đang vượt xa mọi dự báo trước đây. Tuy nhiên, nhiều tập đoàn sẵn sàng đổ nguồn lực khổng lồ vào AI, nhưng lợi ích về năng suất vẫn chưa được ghi nhận rõ ràng.

Nhiều doanh nghiệp chấp nhận đánh đổi, hoặc chấp nhận nhiều rủi ro đầu tư cho AI qua những đợt sa thải hàng loạt nhân sự. Một số thậm chí chi mạnh tay để vượt lên dẫn trước trong cuộc đua này. Google, Meta, Amazon và Microsoft được dự báo đầu tư tổng cộng 674 tỉ USD năm nay, cao hơn gấp đôi so với 2 năm trước. Trong vòng xoáy của AI, những "gã khổng lồ" công nghệ đang chi hàng trăm tỉ USD vào việc xây dựng trung tâm dữ liệu, phát triển chip AI và mở rộng cơ sở hạ tầng điện toán để chạy đua trong cuộc cách mạng trí tuệ nhân tạo.

Theo một số nhà quan sát, kể cả những "gã khổng lồ" công nghệ đang có doanh thu và lợi nhuận khủng, những con số đầu tư cho AI cũng mang đến nhiều lo ngại. Thống kê cũng cho thấy khoản nợ của một số hãng công nghệ lớn đã bắt đầu tăng nhanh hơn. Trước bài toán "sa thải nhân sự" để đầu tư AI, các tập đoàn công nghệ đang đứng trước một nghịch lý: Vừa cắt giảm hàng nghìn việc làm để tối ưu chi phí, vừa tăng cường trong cuộc đua trí tuệ nhân tạo. Đây không đơn thuần là sự dịch chuyển nguồn vốn, mà còn phản ánh quá trình tái cấu trúc sâu rộng của ngành công nghệ, khi doanh nghiệp ưu tiên tự động hóa, nâng cao năng suất và tìm kiếm những động lực tăng trưởng mới. Tuy nhiên, câu hỏi đặt ra là liệu khoản đầu tư khổng lồ vào AI có thực sự tạo ra giá trị kinh tế tương xứng?

Khi các tập đoàn công nghệ tiếp tục đổ tiền vào cuộc đua trí tuệ nhân tạo, ranh giới giữa đổi mới công nghệ và tối ưu hóa chi phí ngày càng trở nên mong manh. AI có thể mở ra những cơ hội tăng trưởng chưa từng có, nhưng cũng đặt ra bài toán về hiệu quả đầu tư, tính bền vững của mô hình kinh doanh và tương lai của thị trường lao động. Ở một góc độ nào đó, theo các chuyên gia, AI đang thay đổi cách các doanh nghiệp vận hành, nhưng giá trị lớn nhất nằm ở sự phối hợp giữa con người và AI, thay vì cố gắng thay thế hoàn toàn sức lao động của con người.

Cuối cùng, thành công trong việc ứng dụng AI không chỉ được quyết định bởi mức độ đầu tư của doanh nghiệp, mà quan trọng hơn là khả năng chuyển hóa công nghệ này thành giá trị thực tiễn, mang lại hiệu quả lâu dài và phát triển bền vững. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Niềm tin xã hội

● THANH HÀ

Tại phiên thảo luận "Góc nhìn đối tác: Doanh nghiệp, giới học thuật và tổ chức quốc tế" trong Hội nghị bàn tròn Bộ trưởng thuộc Tuần lễ Số quốc tế Việt Nam 2026 ở thành phố Quảng Ninh ngày 28.10 vừa qua, ông Julian Gorman, Giám đốc khu vực châu Á-Thái Bình Dương của Hiệp hội di động toàn cầu (GSMA) khẳng định các tham vọng quốc gia số của Việt Nam phụ thuộc trực tiếp việc người dân có niềm tin đối với các dịch vụ số sử dụng hằng ngày. Chia sẻ khảo sát của GSMA cho thấy, Chính phủ Việt Nam sở hữu mức độ tin tưởng rất cao từ người dân so với các nước trong khu vực, do đó GSMA mong muốn mời Việt Nam đóng vai trò dẫn dắt, phối hợp giữa các nhà mạng viễn thông và cơ quan chính phủ để khai thác giá trị bảo vệ của dữ liệu mạng di động. Song song với đó là đưa mô hình thử nghiệm này vào vận hành thực tế, giúp cho cắt giảm cảnh báo sai, bảo vệ tài sản người dân và củng cố niềm tin số trên toàn khu vực ASEAN.

Chính phủ Việt Nam sở hữu mức độ tin tưởng rất cao từ người dân so với các nước trong khu vực trong qua khảo sát của GSMA là nhận định có cơ sở, phản ánh đúng thực tế được ghi nhận thông qua nhiều báo cáo, khảo sát uy tín từ các tổ chức nghiên cứu kinh tế - xã hội trong và ngoài nước. Chính phủ Việt Nam liên tục duy trì mức độ tin tưởng thuộc nhóm dẫn đầu khu vực và thế giới nhờ vào sự nhất quán trong chính sách phát triển, duy trì ổn định kinh tế vĩ mô và năng lực điều hành phục vụ lợi ích cộng đồng. Các báo cáo thường niên về niềm tin của công chúng toàn cầu đối với chính phủ, doanh nghiệp, truyền thông và các tổ chức NGO do tập đoàn Edelman (Mỹ) công bố, Việt Nam luôn nằm trong nhóm các quốc gia có "mức độ tin tưởng cao" (Truster) đối với định chế Chính phủ. Chỉ số này luôn duy trì ở ngưỡng vượt trội so với trung bình thế giới và nhiều quốc gia có nền kinh tế phát triển.

Trong khi nhiều quốc gia trên thế giới hiện nay đang phải đối mặt với xu hướng suy giảm niềm tin xã hội đối với chính phủ, nhiều nghiên cứu và khảo sát như chỉ số cải cách hành chính (PAR INDEX) và chỉ số hài lòng của người dân, tổ chức đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước (SIPAS) cho thấy, những tín hiệu đáng mừng về mức độ hài lòng và chỉ số niềm tin xã hội đối với các hoạt động và điều hành của Chính phủ Việt Nam trong thời gian vừa qua.

Một Chính phủ tốt trước tiên phải là một Chính phủ có được niềm tin từ xã hội. Đó phải là Chính phủ của dân, do dân và vì dân. Chính phủ phải lắng nghe quan điểm và nhu cầu của công dân, hiểu mối quan tâm và kỳ vọng của họ và phản ánh những điều này trong các quyết định và hành động của Chính phủ.

Chỉ số niềm tin Chính phủ của Việt Nam nằm trong top cao của thế giới không chỉ là sự hãnh diện quốc gia mà quan trọng hơn, là cơ sở vững chắc để dân tộc vững bước tiến vào kỷ nguyên mới. ■